

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopyar-
jeva 6, telefon 2992

Tvoj dnevni tovariš

Orjaški boj svetov je to, kar danes opazu-
jemo po zemlji. Pri tem ne moremo reči, da
stoji povsod za katoliško stvar najbolje: V Me-
hiki divja kulturni boj. Sovjetska Rusija je v
tla pomandrala vse, kar spominja na Boga in
vero. Cerkve in molilnice so bile spremenjene
v kino dvorane in komunistične klubove lokale.
V Španiji požigajo Cerkve in samostane in po-
bijajo duhovnike, kakor da bi bili javni zlo-
činci. Levičarska vlada Francije »najstarejši
hčerki katoliške Cerkve, simpatizira s špan-
skimi boljševiki. Tudi v Nemčiji vodi novo ra-
sistično poganstvo rafiniran kulturni boj proti
katoličanom, katerih krika po pravici in svo-
bodi niti slišati ne moremo. Povsod po svetu se
prostozidstvo, prastari sovražnik krščanstva,
veže s komunistom in brezbožstvom in ga vodi
proti duhovnim krščanskim ustanovam. —
Težko, da je bila kdaj še kaka doba, ki bi tako
brez izjeme vse, ki so pravega duha in srca v
katoliških vrstah, klicala na obrambo.

Vidimo, da na najširši fronti, ki seče ves
svet na dvoje, valovi boj duhov kakor le redko
v zgodovini. Kadar pa je vojaka, ni dober pa-
triot tisti, ki le simpatizira z domačo vojsko,
drugače pa sedi doma za pečjo in čaka, da bodo
že drugi izvojevali zmagovito odločitev. Ko se
odigrava tako gigantska borba za- ali proti
krščanstvu, ni dober katolik, kdor enostavno
drugim prepusti vse delo, sam bi se pa ob lo-
čitvi duhov in sredi vseh perečih kulturnih pro-
blemov hotel držati ob strani, ali pa bi celo
smatral, da je njegova glavna naloga v tem,
da morza za napakami tistih, ki se bore v prvih
vrstah in dela s svojim nerganjem nerazpolo-
ženje med nepoučenimi množicami. Kadar je
ladja ogrožena sredi viharnega morja, morajo
vsi na krov in je vsak dolžan poprijeti, kjer je
mesto, pa čeprav ob strani svojega večrajšnega
nasprotnika. Katoličani izgubimo v javnosti
mnogo bitk ne samo vsled tega, ker smo za pra-
vično stvar navadno mnogo manj vneti kakor
naši nasprotniki za slabo, ampak tudi zato, ker
smo premalo disciplinirani. Disciplina se pa ne
kaže v tem, da brezskrbno rečemo: bo že škof
in Korošec napravil, kar je treba, temveč da
vsak, ki je naše gore list, po svojih najboljših
močeh pri skupnem delu pomaga in sodeluje.
Seveda je pri tem potrebna primerne vzgoje za
javno delovanje, potrebna nam je enotna orien-
tacija. Velik del te naloge more izpolniti kato-
liški tisk.

Kljub skrbni propagandi in prizadevanju
katoliškega tiska, da odgovarja vsem bistvenim
potrebam sodobnega človeka, še velik del ka-
toličanih še vedno ne zaveda važnosti dobrega
tiska in dolžnosti, ki jih imamo do njega. Dru-
gače ne bi bilo mogoče, da v mnogih čisto ka-
toliških pokrajinah prav dobro uspeva brezbožen
ali vsaj verskemu in kulturnemu čuvstvom
naroda nenaklonjen, mlačen ali zahrbtno po-
tuhnen tisk, ko se morajo na drugi strani do-
bri katoliški listi z največjo muko boriti za
svoj obstanek. Mogoče je le to, da katoličani
nimamo dovolj čuta za to, kaj nam koristi in
kaj škoduje, da sploh nimamo prave skupne
zavesti in da nam manjka čut odgovornosti. Za-
kaj pa komunist ne naroča katoliškega dne-
vnika in zakaj se svobodomislele trdno oklepa
svojega tiska in ga razširja, kjer le more! Tudi
tu namreč velja bolj kot sicer v družabnem
življenju: povej mi, s kom občejuješ, pa ti po-
vem, kdo si.

Tisk, in sicer dnevni tisk je tisti, ki ustvar-
ja javno mnenje. Zato bi katoliška stvar na
vseh področjih neprimerno boljše stala, ko bi
imeli dvakrat ali trikrat toliko katoliškega dne-
vnega časopisa kakor ga imamo danes. Dan za
dnem opazujemo v svetu, kako strašno se ma-
ščujejo neštete napačne investicije katoličanih.
Navadno je tako, da najprej pustimo, da se la-
ho razvija in pokaže v vseh svojih zleh po-
sledicah, potem pa žrtvujemo tisoče in milijone,
da bi ga zajezili. Bilo bi pa mnogo pametneje,
ko bi zlo preprečili že spočetka in ne gradili
obrambnih jezov šele potem, ko zlo nastane
deroča reka. V začetku dobrega in zla je vedno
misel, ideja. Ideje, dobre in slabe pa dandanes
v prvi vrsti razširja tisk, zlasti časopisje. Zato
bi bilo pametno, da tej sili, ki oblikuje javno
mnenje, ga vodi in duhovno usmerja, posveča-
mo največjo pozornost. Lepo je, da katoličani
toliko žrtvujejo za krščansko Caritas, da iz-
dajajo ogromne vsote za sirotišnice, bolnišnice
in zavetišča. Toda po vrstnem redu vrednot,
kakor so danes razmere v svetu, pride vse to
še na drugem mestu. Izredno veliko so na
karitativnem polju žrtvovali tudi španski kato-
ličani. Ko bi vsaj del te skrbi posvečali do-
bremu tisku, prosvetnemu delu med ljudstvom
z govorjeno in zlasti pisano besedo, ne bi do-
živeli tega, kar morajo danes trpeti. Katoliški
redovi so zidali bolnišnice in hiralnice, marksi-
sti pa tiskarne in ustanavljali tiskovna podjetja,
ki so s svojim ogromnim tiskom preplavljali
deželo in jo tudi duševno izobilčili po svojih
idejah. Potrebna je Caritas, toda pri razmerah,
kakor so danes, je mnogo važnejša skrb za šir-
jenje dobrega tiska. Letošnja razstava kato-
liškega tiska v Vatikanu, potem pa ponovne izja-
ve sv. očeta v tej zvezi bi nas vse morale o tem
prepričati. Papež je ponovno naslovil plame-
neče pozive na ves katoliški svet, da bi moralo
biti težišče našega apostolata posvečeno šir-
njo dobrega katoliškega tiska!

Mnogi se sklicujejo na to, da imajo nara-
čene razne nabožne liste, predvsem mesečnike
in so prepričani, da so se na ta način že dovolj
oddolžili podpiranju katoliškega tiska. Slovenci
imamo razmeroma veliko nabožnih listov in se
mora priznati, da so po večini res tudi na višini
in prav dobro urejevani. Toda čisto jasno je,
da nabožni mesečnik ne more odtehtati in tudi
ne nadomestiti katoliškega dnevnika. Predvsem
ima nabožno slovstvo druge naloge in drugačen
namen, drugič pa so neštevilni aktualni pro-
blemi vsakdanjega življenja, ki dnevno stopajo
pred nas in jih je treba dnevno osvetliti in do
njih zavzeti pravo stališče. Dnevnik je tisti,
ki ustvarja javno mnenje, ker obravnava vpra-
šanja, ki so dnevno za človeka življenjsko važ-
na. Ne da bi kadarkoli hoteli podcenjevati važ-

Povelje Moskve francoskim komunistom :

„...do konca oktobra!“

Francoski tednik „Gringoire“

o novih navodilih za revolucionarni upor

Pariz, 2. oktobra 1936.

Tukaj izhajajoči tednik »Gringoire« je v svoji
današnji številki objavil zelo poučne in za jav-
nost senzacionalne podrobnosti o v Moskvi stor-
jenih sklepih za nadaljni razvoj notranje politične
borbe v Franciji »do končnega zavzetja te države
po komunističnem proletariatu«. — »Gringoire«
pravi, da je dobil v roke stenografske zapisnike
dveh sej Kominterne v Moskvi in sicer z dne 12.
in 16. septembra, ki sta bili v prvi vrsti name-
njeni Franciji.

Povelje lanskega leta

Uvodoma prinaša »Gringoire« dobesedno be-
sedilo sklepov Kominterne z dne 2. avgusta 1935,
ko so bile izdane prve smernice za delo, ki naj
vodi k prevzemu vse oblasti po proletariatu. Ko-
minterne je takrat stavila tri predpogoje:

1. Treba je vladni upravni aparat polagoma
ohromiti na ta način, da se iznebijo iz vojske, po-
licije in državne uprave vsi nacionalistični in fa-
šistični elementi.
2. Treba je takoj ustanoviti one revolucionar-
ne ustanove, ki so neobhodno potrebne, da pre-
vzamemo oblast v roke, kadar nastopi pravi tre-
nutek za sovjetsko revolucijo.
3. Treba je razkrojiti socialistične in druge
levičarsko usmerjene stranke, da bo lažje mno-
žice potegnili za seboj v naskoku na meščansko
državo.

V nadaljevanju članka prinaša potem »Grin-
goire« odgovor na vprašanje: Kakšen je bil
uspeh dosedanj na podlagi sklepov z dne 2.
avgusta 1935 ustanovljene politike ljudskih front?
Kajti o tem vprašanju se je Kominterne posve-
tovala v svojih sejah dne 12. in 16. septembra
letošnjega leta.

Dnevni red seje dne 12. septembra je
bil dobesedno naslednji (po stenografskem za-
pisniku): a) »Proučevanje mednarodnega položa-
ja s političnega stališča. b) Izdelovanje smernic
za sovjetsko diplomacijo in za agente Kominterne«.

Taktika ljudskih front falirala Nove smernice

Po več ur trajajočem posvetu so odborniki
Kominterne prišli do naslednjih zaključkov:

Politika ljudskih front je že prinesla, kar je
prinesiti mogla. Ta taktika večjih uspehov ne more
več roditi. Uspelo je uveljaviti taktiko ljudskih
front samo v nekaterih deželah, ker so jo drugod
socialisti in druge levičarsko usmerjene stranke
zavrgle. Zaradi tega je treba glavni cilj komu-
nizma, da se namreč ustanove skupne profašis-
tične fronte, primerno spremenili. Komuniz-
em mora nujno preiti v drugo raz-
vojno dobo svojega načrta, namreč
k revolucionarnemu upor. Tega ni mo-
goče več zavlačevati. V vsaki posamezni državi
je treba prehod k revolucionarnemu upor izvesti
modro upošlevalajoč odnose med posameznimi
socialnimi silami.

Nato sledijo »navodila za sovjetske
diplomate in agente kominterne«.

Treba je takoj obnoviti borbo proti so-
cializmu in proti levičarsko usmer-
jenim strankam.

Treba je obnoviti proti slednjim tudi razredno
borbo. Razbičje ljudskih front pa je dovoljeno
samo na podlagi vsakokratnega po-
velja od centrale v Moskvi.

Komunizem mora nadalje v zunanji politiki
polagoma opustiti težnjo po sodelovanju s Fran-
cijo in Anglijo v okviru Zveze narodov, ampak
se mora truditi, da prepreči, da bi se Italija
vključila v sodelovanje s Francijo in
Anglijo. Vselesile se ne smejo združiti.

Ravno tako ima sovjetska diplomacija nalog,
skrbeti za neprestane napetosti med
kapitalističnimi državami.

V svrhu izvedb novih smernic so bile neka-
tere osebe spremembe na najvišjih mestih po-
trebne. Vodstvo agitacijskega in propagandnega

nosti nabožnih listov, mislimo, da bi morala biti
naša skrb v prvi vrsti posvečena širjenju dne-
vnega katoliškega tiska.

»Slovenec« je naš vodilni katoliški dnevnik.
Za to legitimacijo se mu ni treba več boriti,
ker so mu jo že ob nešteti prilikah izdali naši
najmodernejši cerkveni predstojniki in vplivni
katoliški lajki. »Slovenec« je tudi naš vodilni
slovenski dnevnik, ki ne objema le vseh plasti
slovenskega naroda v domovini ampak veže
s slovensko besedo v našo narodno skupnost
tudi našo emigracijo, ki je raztresena skoraj
po vsem svetu. »Slovenec« se zaveda, da je to
njegova naloga: vzdrževati živo vez med vsemi
deli slovenskega naroda, pa naj žive kjerkoli.
gostiti v njih ljubezen do vere, jezika in zemlje,
ki jih je rodila in tako pripravljati oni veliki
dan, ko bomo vsi Slovenci mogli biti združeni
v svobodni domovini. Zato v njem ne odseva-
je naš domaći boj in spori in borba za vsak-
danji kruh, ampak se zrcali tudi vse ono, kot
slovensko srce čuti onkraj morij v daljnih de-
želah. Ako naš list posveča mnogo pažnje tudi
verskim in idejnim problemom, je to radi tega,
ker vemo, da so to temeljna gibalna tudi za
državljanstvo in politično življenje. Resen list
ne more le registrirati učinkov in pojavov, ne
da bi seznanjal citatelje tudi z vzroki. »Slove-
nec« se trudi, da zlasti sodobna socialna vpra-

odelka Kominterne je prevzel znani estonski or-
ganizator uporov Knorring. Na čelo tajnega od-
delka Kominterne je prišel novi šef tajne policije
Ježov. Nadalje so bili ustanovljeni poduradi Ko-
minterne v Pragi, Baselu, Kopenhagenu, Amster-
damu in Parizu. Vsak izmed njih je dobil pose-
bno nadzorno komisijo. Uvedena je trajna
služba 6 kurirjev, ki bodo odslej občevali med
centralo v Moskvi in njenimi podrejenimi kontrol-
nimi komisijami po Evropi.

Navodila za Francijo

V seji dne 16. septembra se je debata nada-
ljevala in so bila izdana nova navodila v kolikor
se tičejo Francije same. Navodila pravi:

»Ljudska fronta se ne sme razbiti brez po-
sebnega povelja iz Moskve in ne tako dolgo, dok-
ler niso izpolnjeni vsi predpogoji za revolucionar-
no uporno gibanje.

Strokovna organizacija delavstva v Franciji
je dobila strogo naročilo, da mora do konca
oktobra zaključiti vse potrebne pri-

prave za izbruh revolucionarnega upora in
prevzem oblasti po proletarskih sovjetih.

Komunistična stranka pa mora skrbeti, da se
bo stavkovno gibanje stopnjevalo
do najvišje mere. Zasedanje obratov mora
ostati temelj vsega delovanja strokovne organi-
zacije.

Na podlagi sprejetih navodil se je dne 25.
septembra sestel politični odbor komunistične
stranke (francoski politbiro), da se posvetuje o
izpeljavi teh navodil. Pariški Politbiro je sklenil,
da bo komunistične obožene oddelke po-
množil.

Nadalje bodo ustanovljena nova skladišča
za orožje. Kol vadiitelji za oborožene oddelke
pridejo v poštev samo ljudje, ki so dalje časa
služili v armadi.

Od časa do časa je treba organizirati nekake
vojaške vežbe z alarmom revolucionarnih udar-
nih oddelkov.

Tako piše francoski tednik »Gringoire«. Nje-
govim izvajanjem ni treba dodati nobenega ko-
mentarja.

Predsednik vlade obišče Ankaro

Pariz, 7. oktobra. AA. Včerajšnja »Informa-
tion« piše pod naslovom »občinske volitve v Ju-
goslaviji« o pomenu zmage demokratične politike
g. Stojadinovića: Članek je izšel kot dopis iz Bel-
grada in se v članku podčrtava pomen zmage vlade
dr. Stojadinovića na občinskih volitvah v morav-
ski banovini. Podčrtava, da bo prva posledica tega
nova politična grupacija, ki bo pripeljala do popol-
nega izravnaja bratskih nespornost. Ta pot naj
po izjavi predsednika vlade privede do popolnega
zaupanja med Srbi in Hrvati. Ta sprememba po-
meni za Jugoslavijo veliko srečo v tej motni dobi
položaja v Evropi.

Članek se zaključuje s trditvijo, da Jugoslavija
noče ničesar vedeti niti o rdeči niti o beli fronti
in da bo delala za ojačenje balkanskih narodov in
za njihovo poslanstvo v okviru miru. Obisk g. An-
tonesa v Belgradu, obisk g. Kiosevanova tudi v
Belgradu in vabilo turške vlade predsedniku Sto-
jadinoviću, da naj se udeleži proslave turškega na-

rodnega praznika v Ankari dne 29. novembra do-
kazujejo, da je balkanski problem vodilna misel
jugoslovanske vlade.

Nocojšnji »Tempe« prinaša pod naslovom »De-
lo nacionalne obnove vlade dr. Stojadinovića«
članek iz Belgrada s podpisom B. A., o katerem
med drugim piše:

Iz raznih znamenj se more sklepati, da bo v
kaj kratkem času prišlo do zelo ugodne ureditve
hrvatskega vprašanja. Če se vsa zna-
menja precizirajo, bo g. Stojadinović ustvaril delo
največjega pomena. Občinske volitve 27. septem-
bra v moravski banovini, ki se nahaja v osrčju
Srbije, so pomembne. 85% občin je dala ogromno
večino JRZ. V nekaj tednih bodo tudi druge ba-
novine obnovile svoja občinska zastopstva. Vse
napovedi so si edine v tem, da bo g. Stojadinović
dosegel isti uspeh. V teh okoliščinah bo predse-
dnik vlade imel vso avtoriteto, da nadaljuje in do-
konča svoje delo narodne sprave.

Franco že napada Madrid

Burgos, 7. oktobra. c. Ofenziva na Madrid se
je začela. Danes so letala belih preletela večkrat
Madrid in vrgla prebivalstvu na tisoče letakov z
ultimatomom prebivalstvu Madrida. Ultimati po-
ziva prebivalstvo, da naj se takoj preda, ker bodo
sicer beli z vsemi sredstvi izvršili svojo nalogo.

Letala so tudi bombardirala vse železniške
proge in mostove, ki vodijo v glavno mesto. Bom-
be so padale tudi na vojašnice in na javne usta-
nove. V mestu vlada panika in prebivalstvo hoče,
da naj se mesto preda.

Belim četam bo v pohodu na Madrid pove-
ljeval general Varela. Glavni napad se bo izvršil
v četrtek in petek.

General Franco je dobro pripravil glavni na-
pad na Madrid. General hoče izrabiti vtis, ki ga
je napravil padec Toleda. Ofenziva pri Bilbao in
pri Oviedu bo nekoliko popustila, ker general me-
ni, da bo usoda teh dveh središč padla na bojišču
pri Madridu. General Franco bo izvedel napad na
treh odsekih in sicer pri Guadarami, Sommosi-
erri in Toledu.

Iz Madrida poročajo o mrzličnem begu žena
in otrok. V teku večrajšnega dne je bilo odpe-
ljanih zelo mnogo oseb, ki niso sposobne za borbo,
v Valencijo.

šanja, ki imajo največjo aktualnost, osvetli s
katoliškim pojmovanjem. Končno je »Slovenec«
tudi političen dnevnik, ker se mora zaveden
katoličan hrgitati vsaj toliko za politiko, kolikor
politika posega tudi na versko in moralno pod-
ročje.

Jeseni se vse časopisje prizadeva, da ohrani
in če mogoče dobi tudi novih naročnikov. Dobro
so nam znane nepovoljne gospodarske razmere,
v katerih živi uradnik, delavec, obrtnik, kmet
in sploh vsi stanov. Povsod je treba štediti.
Toda tudi varčevanje mora biti pametno. Štediti
pri dobrem tisku, naj bi bilo zadnje, h čemur
bi se odločil zaveden katoličan, ki mu je na
tem ležalo, da živi s svojim časom. Vemo, da
imamo tisoče nad vse poštrenovalnih prijateljev
med svojimi naročniki. Zavedamo se, da jim je
naš list postal dnevni tovariš, ki bi ga zelo
težko pogrešali. Na te se obračamo z ljudno
prošnjo: Naj ne ostanemo zvesti »Slovencu«
samo oni, ampak naj z njim seznanijo tudi svoje
prijatelje. Ko bi nam izmed tisočev naših zvestih
naročnikov pridobil vsak le še enega, ne bi
samo listu omogočili še mnogo lepši in pestrejši
razmah, ampak bo tudi katoliški in slovenski
stvari mnogo koristil. To bo najlepši apostolat.
Saj smemo upati, da bo družina, v katero za-
haja dnevno »Slovenec«, ostala katoliška in slo-
venska!

Anarhija v Madridu

Semkaj so prispelle vesti, da je neki sociali-
stični narodni poslanec komaj odnesel svojo glavo
pred nediscipliniranimi rdečimi milicniki. Ta po-
slanec je dejal, da je madridska vlada v zadnjih
vzdihljajih. Njen poraz je neizogiben, ker se je
pokazala v vodstvu vojne kot popolnoma nespo-
sobna. Vlada je samo mnogo govorila, mnogo dikti-
rala in dobro zapravljala denar za propagando
potom radia in časopisja, kakšnih stvarnih koristi
pa ni storila. Voditelji milicnikov nimajo niti
pojma, kako je treba voditi vojno in so oni krivi
za vsestranske poraze, ki so jih doživeli milicniki
in vladna vojska, ki se je morala vedno samo braniti,
nikdar pa ni bila sposobna, da preide v ofen-
zivo. V vodstvu milicniških sil obstoja popolna
anarhija in dogaja se, da jih vlada pošilja v po-
polnoma drugo smer, kakor pa ni bilo potrebno.
Tako se je zgodilo, da je vlada poslala svoje vo-
jake na fronte, kjer niso bili potrebni, tam kjer
so pa pričakovali rdeči vojaki pomoč vsled hudih
napadov belih, pa ni bilo nikogar, da bi jim po-
magal. Tako so se morali milicniki večkrat boriti
z golimi rokami, raztrgani in lačni, medtem ko
so v drugo smer odhajali dobro oboroženi rdeči
vojaki, od katerih pa ni imel nihče nobene
koristi.

V Madridu je vedno manj hrane. Pred trgov-
nami stojijo dolge vrste žena in otrok, ki po cele
ure čakajo, da dobijo kaj za pod zob. V teh
vrstah vlada največje nezadovoljstvo, ker imajo
milicniki in policisti prednost pri nakupu
hrane in neusmiljeno potiskajo lačne žene in
otroke v ozadje.

Javni nameščenci, občinske volitve pa „Jutro“

Zakon o občinah z dne 14. marca 1933 pravi v § 43: »Noben oblastno ne sme v nobenem primeru klicati volilca na odgovor zaradi glasu, ki ga je oddal pri volitvah.« Ob drugih volitvah, ki se izvajajo po tem zakonu, se je tudi »Jutro« spomnilo tega zakonitega določila — ob prvih leta 1933 se ni nič vedelo o njem — in ga v včerajšnji številki dobesedno ponatisnilo in mu dodalo še razlago podbana dr. Majcena, da namreč »nobena oblast — niti državna, niti samoupravna — ne more napram svojim nameščencem izvajati kakršnihkoli »konsekvenc« zaradi njihovega glasovanja. Državni funkcionar, ki bi se pregrešil proti temu predpisu, bi moral odgovarjati kazensko.« Tej razlagi je dodalo še besede, »da nihče ne more javnega nameščenca siliti na volišče, ker za občinske volitve ni volilne dolžnosti in se zato nihče ne more klicati na odgovornost, ako se ni poslužil svoje volilne pravice.« Ne vemo, čemu je edini dnevnik JNS za celo državo prav sedaj objavil ta odlomek iz zakona z merodajno razlago vred, najbrž se je po dolgem beganju na vse strani odločil za zakon in sklenil to veselo vest razglasiti »zadnjim Mohikancem« in se jim obenem predstaviti kot varuh zakona. Nekoliko pozno je »Jutro« našlo zakon, zato ni verjetno, da bi znalo bolj bdeti nad njegovim pravičnim izvajanjem kakor pa oblast, ki je nalašč zato postavljena. Sicer bi se »Jutro« tudi v tej pokroviteljski vlogi lahko še dobro izurilo, toda do sedaj je bilo do zakona tako brezbržno, da je zamudilo silno lepe prilike, ob katerih bi se lahko treniralo v tem poslu. Spomnimo ga samo na občinske volitve dne 15. oktobra 1933! Takrat je ravnatelj državnih železnic in Ljubljani izdal svojim podrejenim nameščencem na državnem papirju sledečo »objavo«:

Jugoslovanske državne železnice. — Direkcija Ljubljana.

Štev. 68—Pr—33. V Ljubljani, dne 5. okt. 1933.

OBJAVA štev. 41.

Predmet: Volitve v občinske zastope dne 15. oktobra 1933.

Vsem uslužbenim edinicam.

Ob volitvah v občinske zastope, ki so razpisane za 15. t. m. se vsi s strani neodgovornih oseb nedopustna agitacija proti kandidatnim listam, ki so sestavljene na osnovi jugoslovanskega nacionalnega programa in zdrave državne misli. Širijo se vznemirljive lažne vesti in vzbujajo mržnjo proti sedanjim ureditvi države, vse to v cilju, da bi se volilci odvrgli od pravilne odločitve po zdravi državljanski zavesti.

Zato pozivam vse podrejene osebe, da se za volitve 15. t. m. opredeli kot je to dolžnost državnega uslužbenca, kateremu je njegov odnos do države narekuje da gre na volišče in s svojim glasom manifestira za gospodarsko in politično ureditev države po smernicah manifesta Nj. Vel. Kralja z dne 6. I. 1929. Protivno postopanje predstavlja enostransko kršitev utrjenega odnosa do države, katera povlači za seboj v zakonu predvidene posledice.

Poleg tega mora sleherni drž. uslužbenec, kot dober državljan smatrati za svojo moralno dolžnost, da preprečuje protizakonito širjenje lažnih vesti in da deluje proti nedovoljeni agitaciji.

Sefi vseh službenih edinic naj v tem smislu pozicijo podprejo osebe in skrbijo, da vsi uslužbeni izločeno smernice pri volitvah strogo upoštevajo.

Pričakujem, da se bodo vsi uslužbeni temu mojemu pozivu striktno odzvali.

Direktor Čugmus s. r.

Takrat je »Jutro« kar pozabilo varovati zakon, čeprav se tako prilika ponudi komaj vsako stoletje enkrat in čeprav sta si bila z direktorjem Čugmusom dobra znanca, tudi svojem bralcem ni nič povedalo, da bi moral tak državni funkcionar odgovarjati kazensko, zamudilo je tudi zavrniti opombo, ki jo je ob tej objavi pristavil »šef službene edince« v Mariboru: »547—3334. Vsem osebju prečitati, da ne bo potem stoka.«

Sef VIII. sekcije v Mariboru je bil eden izmed tistih, ki danes pravijo, da so pač »moralni«, seveda zato neradi in z bridkostjo v svojem JNS-sreču, pa vendar »moralni«, in je to objavo svojega predstojnika, ki je tudi »moralni«, opremil s sledečim spremnim pismom:

Kraljevina Jugoslavija

Direkcija državnih železnic Ljubljana

VIII. sekcija za vzdrževanje proge

MARIBOR kor. kol.

Maribor, dne 11. oktobra 1933.

Vsem gg. nadzornikom progel

V zadevi občinskih volitev ste prejeli direktijska navodila. Iste ste osebju sigurno raztolmačili. I pa ne bo nobenih nesporazumov in jokanja tedaj, ko bi bilo že prepozno, moram meni ponovno dano naročilo sporočiti Vam, ker ni več časa za

Splošno se smatra, da bodo bele čete, ki so že prišle na več krajih z manjšimi operacijami, pospešile splošno ofenzivo in zadale smrtni udarec središču rdečega odpora. Akcije belih čet bodo podprle nove maroške čete in čete tujske legije, ki jih sedaj belih lahko nemoteno prevažajo skozi gibraltarsko ožino, ker vladne ladje niso v stanju, da ta prevoz kontrolirajo in preprečijo. Zadnje dni je prišlo v Španijo več kot 15.000 mož iz Afrike, ki so čakali tamjaki okoli mesec na vkreanje. Španski poslanik v Pekingu Justo Torrido je sporočil madridski vladi, da se ji zahvaljuje za poslaniško mesto.

Tudi Oviedo rešen!

San Jean de Luz, 7. oktobra. b. Nepristranski vojni opazovalci trdijo, da se je generalu Francu posrečilo z letali vreči na Oviedo dovolj hrane za njemu zvesto posadko. Istočasno so prodirle avtomobilske kolone v Oviedo ter nudile prvo pomoč obleganim? Rešitev je prišla v zadnjem trenutku. Potrjujejo se namreč včerajšnje vesti, da so vladne čete prodirle v mesto s treh strani, kjer so se vodile hude poulčne borbe. Bele čete so se krepko vkopale sredi mesta in dajale junaki odpor. Danes so milicijske zopet napadle iz mesta nazaj.

Pariz, 7. okt. b. Po vesteh nacionalne vlade v Burgozu so uporne pomorske sile zajele v gibraltarski ožini pomožno špansko križarko »San Guzman«, ki je bila v vladnih rokah, in jo odvelik v Cadix.

Zlato že izvažajo

V marsejsko luko je priplula snoči ladja »Campillo« z 250 zaboji zlata. To zlato je bilo odpremljeno v francosko banko in služi kot plačilo za dobavo hrane in krojev za špansko rdečo milico.

osebni poduk od tukaj ven. Vi pa skličite vse osebe skupaj in mu povejte to razločno, kako mora biti njihovo obnašanje za časa volitev. Vsakemu delavcu in nastavljenicu priporočam, da stori vse kar je mogoče za pridobitev volilcev za J.N.S.

Kdor hoče to državo in od nje prejemati dobrane, naj agitira in voli samo jugoslovansko narodno listo: kdor je proti tej državi in ne reflektira, da mu ta daje zaslužek, ta je predvidljivo za protidrjavno orjentirane liste predstojajočih občinskih volitev. Voliti je samo liste jugoslovanske narodne stranke. Ker so nekateri železničarji celo kandidati na protidrjavnih listah, priporočam prav posebej vsem, da odstopijo.

Čudno izgleda, ako gre kdo v sovražni tabor, pa mu je kljub temu dobrodošel kruh onega, proti kateremu je sklenil se boriti. Tako postopanje je nemoralno in delodajalec ve kaj ima storiti z nezanesljivimi delojemalci. Moramo poslati za vsakega takoj po volitvah poročilo, če je volil in kaj je volil. Iz tega razloga naj vse osebe sigurno gre na volišče in voli brez odlašanja jugoslovansko narodno listo, ki je v vsaki občini. Noben se ne sme izgovarjati na nevednost, ker je za vsakega državljan dolžnost, da se sam interesira za svoje volilne pravice in da izvrši dolžnost, katero ima kot delojemalca.

To vsem prečitajte in še povdarite potrebo, da vsi volijo in samo jugoslovansko narodno listo. Najbolje če vse sami peljete na volišče, v kolikor je mogoče.

Za vsako volišče napravite seznam Vaših volilcev, ta seznam nesite enemu članu volilne komisije narodne liste in ga naprosite, da navede, če je volil in kako. S temi podatki dopolnjen seznam vrnite meni osebno s eventualnimi pripombami. Kot priloga seznama je spodaj navedeni dopis.

Sef VIII. sekcije:

Kako tolažilno bi takrat vplivalo na železničarje, ako bi se »Jutro« oglasilo in najprej grajalo klaverno slovenščino, nato pa pogrozilo tem svojim pristajem, da po § 43. zakona o občinah nobena oblast ne more v nobenem primeru klicati volilca na odgovor zaradi glasu, ki ga je pri volitvah oddal in da nobena oblast — niti državna, niti samoupravna — ne more napram svojim nameščencem izvajati kakršnihkoli »konsekvenc« zaradi njihovega glasovanja. Toda »Jutro« takrat ni bilo nikjer, ker se mu je mudilo ponatisovati izjave takratnega predsednika JNS Nikolaja Uzunovića. Zato naj bo tudi sedaj kar mirno in naj se zanesse, da bo sedanja oblast bolj znala varovati zakonitost, JNS pa naj prepusti, da umre na posledicah tistih zakonov, ki si jih je za svojo rešitev skovala.

To je samo eden izmed mnogih primerov »Jutrove« gorečnosti za zakon, ostali pridejo na vrsto pozneje.

Domači odmevi

Nobeni nacionalisti, pač pa lašisti

Ljubljanska lista upokojenega generala Petra Živkovića »Jutro« in »Slov. Narod« pišeta, da sta se v Belgradu združila oba nacionalna kluba pohorcev in pojarjev. Le od kod ta propala politična klika jemlje drznosti, da se imenuje »nacionalna«. Nacionalen politik je tisti, ki ga je narod postavil, ki izhaja iz naroda in dela za narod. Nacionalna politika pa lista, ki odgovarja težnjam večine naroda. V Jugoslaviji smo pač imeli neko diktatorsko dobo, v kateri so vladali neki »nacionalisti«, ki so pa le sami sebe tako imenovali, narod pa jih je imenoval batinaše, pljačkaše, fašiste, korupcioniste in še z mnogimi drugimi, hujšimi izrazi. Nikdar jih ni narod svobodno izvolil, sami so si vzeli oblast in z bajoneti strahovali ljudstvo, pri tem pa se imenovali »nacionalisti«. Kaka sorta »nacionalnih« ljudi se je sedaj esla pod kapo upokojenega generala Živkovića, nam zadosti pove »Jutro« za eno vejo teh batinašev, in nam jo je dovolil tolmačiti za drugo vejo že rajni »Glas naroda«. Po pravici in resnici sta si, kot dva brata iz istega gnezda, ki se poznata do kosti, povedala svoje visoko mnenje drug o drugem. Iz teh listov smo črno na belem zvedeli, kar je itak bilo vsem jasno: gre za liko propalih politikov, ki ne predstavljajo nikogar, razen nekaj političnih nadutežev in stremuhov, ki bi se nadalje hoteli vihteti bič nad narodom. To oni imenujejo »nacionalno« politiko. »Nacionalna« politika je tudi ta, da sokoli agitirajo pri občinskih volitvah za komunistične kandidate in seveda tudi to, da agitirajo za mačkovstvo, pod katerega se danes v Sloveniji skrivajo ekstremisti tako z desne kakor z leve. Klevetanje je resnične nacionalne misli in sramota je za nacionalno Jugoslavijo, ako se tem političnim obupancem sploh dovoli, da se nacionalni imenujejo in da bi oni predstavljali nacionalno Jugoslavijo. Tako pofovci kakor oni masoni, ki so se ujeli za JNSarsko barko, so le politične fašistične klike, ne pa nacionalisti. Nobena ljudska država ne bi trpela, da se tovrstni elementi, ki sami sebe označujejo za manjvreden političen material, imenujejo »nacionalisti«. Le zakaj se tako boje sebi edino odgovarjajoče oznake: fašizma?!

Ata »Narod« so dobili injekcijo

V mirnih časih se ata Narod ne vtikačo nogo v politiko, ki jih tudi veliko ne briga. Ko pa se bliža čas volitev, pa dobe ukaz, da tudi oni pripevajo k zmagi »nacionalne misli«. Zmaga »nacionalne misli« je pa krogu, ki mu ata pripadajo, že pod avstrijskim cesarjem obstojala v farski gonji. Potem je bila vojska in smo prišli v novo državo, toda še vedno je »nacionalna misel« zmagovala edino v znamenju farske gonje. Kaj hočete, tako so bili ata vzgojeni od mladih nog, farska gonja je bila edina njihova politična hrana, kako bi mogli pod borbo za »nacionalno misel« razumeti kaj drugega kot: lopnimo po farihi!

Tako so ata Narod tudi letošnjo svojo politično kampanjo za občinske volitve pričeli s pikantno farsko zgodbo. Zvedeli so, da je tam neke v Vojvodini bil neki duhovnik — o katerem vedo ata mimogrede povedati, da je zelo goreč in zgleden — tožen za alimentacije. Neke deklica je svojega župnika obdolžila, da je oče njenega nezakonskega otroka. Duhovnik je to odločno zanikal in mu do sedaj tudi niso mogli ničesar dokazati. Preiskava sploh še ni ničesar ugotovila. »Narod« pa že dvostropen masten naslov na prvi strani! — Ko bi takšno žurnalistiko označili za podlo lumparijo, bi »Narod« najbrže tega ne razumel. Toda morda bo kapiral, če mu poveva primer: Politicien ali osebne nasprotniki enega ali drugega vodilnega politika JNS v Sloveniji, ali pa kar urednika »Slov. Naroda« samega, bi dobil kako manj vredno žensko,

Obletnica smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I.

V Belgradu

Dne 9. oktobra obhajamo drugo obletnico smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Na vseh državnih in samoupravnih poslopih se morajo tega dne izobesiti državne zastave napol droga, javni uradi omenjenega dne ne uradujejo. Prebivalstvo se vabi, da na ta dan razobesi na svojih hišah žalne zastave, kakor tudi, da omenjenega dne, ki naj bo posvečen spomenu nepozabnega Viteškega kralja, v svojih privatnih stanovanjih ne izvaja nobene vesele ali hrupne glasbe. Lasniki obrtnih in trgovskih obratov se pozivajo, da naj imajo 9. oktobra dopoldne med 10. in 11. uro zaprte svoje lokale.

Knez-namestnik zapustil Slovenijo

Ljubljana, 7. oktobra.

Nocoj ob 19.38 sta odpotovala z dvornim vlakom v Belgrad njuni Visočanstvi knez namestnik Pavle in kneгинja Olga. Na ljubljanskem kolodvoru je njuni Visočanstvi pozdravil ban dr. Marko Natlačen s soprogo. Po petminutnem postanku je dvorni vlak nadaljeval vožnjo.

Angleški gostje na Bledu

Bled, dne 7. oktobra.

Včeraj se je pripeljalo na Bled 41 članov angleškega kluba Arlington, ki jih vodi Mr. Balls iz Londona. Angleški gostje so se naselili v hotelu »Petran« in oslonejo nekaj časa na Bledu, vendar pa bodo brzkone kmalu odpotovali, ker je ves včerajšnji in današnji dan naletaval sneg.

Koncert trboveljskih slavčkov v Belgradu

Belgrad, 7. oktobra. m. Tudi na drugem koncertu, ki so ga po enem letu priredili trboveljski slavčki sinoči v Belgradu, so bile slovenske narodne in umetne pesmi deležne pravega triumpfa. Trboveljski slavčki so sinoči priredili koncert v dvorani Kolarčeve ljudske univerze, ki je zbral vse ljubitelje naše domače umetne pesmi, tako da je bila vsa dvorana skoro polna, razen stranskih sedežev. Koncert je potaštila a svojim obiskom tudi ga. Avgusta Stojadinovića, soproga ministrskega predsednika, ki je prišla na koncert s svojo materjo in sestrami. Navzoč je bil tudi minister dr. Krek. Voditelj Navzocev, minister dr.

Korošec, je bil snoči zaradi važnih državnih poslov zadržan ter koncertu ni mogel prisostvovati, pač pa je podaril večjo vso kot prispevek za trboveljske slavčke. — Nadalje so prisostvovali snočjemu koncertu sanitetni general dr. Kobal, generalštabni polkovnik Vauhnik in veliko drugih slovenskih častnikov belgrajske garnizije. JRZ je na koncertu zastopal član glavnega odbora tajnik Franc Smodej. Večino ostale publike so pa tvorili belgrajski Slovenci, ki so prišli na koncert v rekordnem številu z zastopniki obeh slovenskih društev, tako Presvetnega društva, kakor tudi Društva Slovencev. Koncertu trboveljskih slavčkov so polnoštevilno prisostvovali tudi gojenci gimnazije kralja Aleksandra na Dedinju, ki so prišli na koncert pod vodstvom g. profesorja glasbe Srečka Humarja. Navzočih je bilo tudi veliko število inspektorjev prosvetnega ministrstva. Nastop simpatičnih trboveljskih slavčkov je navzoče občinstvo pozdravilo z navdušenim ploskanjem, ki se je stopnjevalo po vsaki odpeti pesmi. Nekatere pesmi so morali slavčki ponoviti. Posebno je občinstvo očaralo s svojim mehkim in toplim srebrnim sopranom Rezika Kolnikova, ki je dobila za nekoliko krasno odpetih pesmi tudi šopek cvetlic. Koncert je v vseh ozihrh uspel. — O njem se pohvalno izražajo tudi tukajšnji glasbeni kritiki. Nocoj koncertirajo trboveljski slavčki v Zemunu, kjer za njihov koncert vlada veliko zanimanje.

Slovenska ministra omogočila zgraditev 2 delavskih domov

Belgrad, 7. okt. m. Na posredovanje slovenskih ministrov je Osrednji urad za pospeševanje dela odobril sklep ljubljanske borze dela, ki daje ljubljanski občini kredit za Delavski dom za ženske v Ljubljani v znesku 1.700.000 Din, in sklep, ki daje mestni občini v Celju kredit 2.500.000 Din za zgraditev Delavskega doma v Celju. Kolikor smo obveščeni, se Delavski dom v Celju že gradi. Za Delavski dom v Ljubljani pa je licitacija že razpisana.

... ter veterinarsko-bakteriološkega zavoda

Tukaj se mudi tudi ravnatelj ljubljanskega veterinarsko-bakteriološkega zavoda dr. L. Hribar zaradi odobritve kreditov za ta zavod. Posredovanje dr. Hribarja je imelo uspeh, ker bo kredit v najkrajšem času nakazan. Dr. Hribar je ob tej priliki v kmetijskem ministrstvu posredoval tudi za zgraditev zgradbe veterinarsko-bakteriološkega zavoda v Ljubljani, ki se bo, kakor smo že poročili, kmalu pričela graditi. Dr. Hribarja sta sprejela tudi slovenska ministra ter mu obljubila vso podporo pri gradnji omenjenega doma v Ljubljani.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. okt. m. Tukajšnje Prosvetno društvo bo priredilo 9. oktobra ob pol 9 v dvorani v Krunski ulici 2. prosvetni večer, na katerem bo predsednik dr. Bizjak imel spominski govor ob drugi obletnici smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, Franc Smodej pa predavanje o koroškem plebiscitu. Prosvetni večer bo zaključil pevski zbor s pesmima »Gor čez izaro« in »Pojdem u ruten«.

Belgrad, 7. okt. m. Prestavljanja je s pošte Maribor Helena Dekleva, višja poštna kontrolorka, v Mursko Soboto. — V V. pol. skupino so napredovali naslednji učitelji in učiteljice: Ivan Strukelj, Ljubljana, Kvirin Pempel, Kapela pri Ljutomeru, Ivana Černe, Gorica, Franc Mermolja, Ljubljana, Ivan Strekelj, Ljubljana, Rihard Gorjup, St. Jošt, Ignacij Labernik, Ljubljana, Roza Bohinjec, Brežice.

Belgrad, 7. oktobra. m. Poslanec JRZ Karel Gajšek je na merodajnih mestih izposloval podporo 15.000 Din za pospeševanje ovčereje v občini Vitanje ter 2000 Din za obrtnike v konjiškem okraju.

Belgrad, 7. oktobra. m. Odpravnik poslov na tukajšnjem španskem poslanstvu T. Maivas je obvestil zunanje ministrstvo v Madridu, da podaja ostavko. Isto je storil tudi g. de Mers, svetnik španskega poslanstva.

Samomor

Ob 18.30 je bila obveščena policija, da se je obesil soboslikarski mojster Filip Pristov, rojen leta 1906 v Ljubljani in pristojen istotam. Obesil se je okoli 6. na podboje vrat v kuhinji s 4 mm debelo vrvice. V hišo je odšla policijska komisija z dr. Lužarjem na čelu. Zdravnik je ugotovil smrt. Po odreditvi zdravnika in na prošnjo matere so truplo položili v stanovanju na mrtvaški oder. Vzrok samomora je težko finančno stanje.

Smrt nadebudnega katoliškega akademika

Danes ob 16 popoldne je v bolnišnici po kratkem trpljenju dveh tednov Večni poklical k sebi Gezo Grabarja, stud. phil. Pokojni Geza je bil rojen dne 8. marca 1915 v Moravcih v Slovenski Krajini. Gimnazijo je obiskoval do incl. 5. razreda v Murski Soboti, nadaljeval je svoje študije v Ljubljani na I. drž. realni gimnaziji in jih dovršil z odličnim uspehom. Pokojni je bil človek velikih sposobnosti, posebno nadarjen za jezike, saj je govoril skoraj perfektno francoski, nemški, študiral tudi španski, italijanski in madžarski jezik. Zelo živahno se je udeleževal v naših društvih. Bil je neumoren delavec Jugoslovanskega katoliškega akademika društva »Zarje«. Večkrat je odklonil najvišjo funkcijo v tem društvu. Bil je precej časa predsednik prekmurskega društva »Zavednost«. Naj počiva v miru!

Dunajska vremenska napoved: še zmeraj zelo mrzlo s padavinami posebno v južnih in vzhodnih Alpah.

J. D.

Ob obletnici smrti dr. Jan. Ev. Kreka

Krekova jesenska pesem

Ivanka Kosec, ki dela že od leta 1887 v ljubljanski tobačni tovarni — torej od časa, ko je bil Krek še v sministi — in ki je bila Krekova zvesta sodelavka pri organizaciji delavk, je jeseni 1910 napisala Krekovo, naj ji kaj napiše v spominsko knjigo. Krek zlepa ni odbil človeku kake želje, najmanj pa tistemu, ki mu je kakorkoli pomagal pri njegovem organizacijskem delu. Bilo je v prostori sedanjih brezalkoholnih gostilne v Franciskanski ulici, kjer je SKSZ, predhodnica Prosvetne zveze, imela takrat svoja predavanja, seje, tečaje itd. Ob priliki neke take prireditve je napisal Krek Koševci v spominsko knjigo tukaj priobčeno pesem brez daljšega premišljevanja in brezdvomno tudi brez koncepta. Začel je kar pisati: tu in tam je morebiti malo počakal, malo pomislil — pa je bila pesem končana! Prepisal sem jo točno po izvirniku, obdržal sem celo veliki začetni T, ki ga je zapisal Krek pomotoma na nekem mestu za vejico.

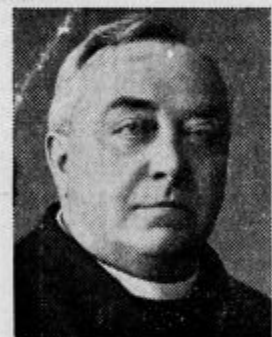
Krek ni bil pesnik, pesnil ni pel je pa vse življenje: od nižje gimnazijske dobe, ko je kot tretješolec dne 27. okt. 1878 objavil »Basen« v alobjevskih Vajah, pa do poletja 1917, ko je pred odhodom v Dalmacijo pri prijatelju Slaku na Brdu prevajal iz francoskih in angleških pesnikov. Neki pisatelj je rekel, da je dejstvo, da je Krek pesnil vse življenje, dokaz, da je bil Krek — pošten človek. Verze je res sopal kar iz rokava: na Dunaju smo parkrat na sestankih Danice uživali to zabavo, da se je po končanem oficelnem delu spustil Krek s kom v »pesniški dvojeboj« (razgovor v verzih). Ker mi ni znano, da bi bil Krek kdaj za kak svoj spis delal koncept, se mi zdi gotovo, da je tudi pesem Koševci napisal tako, kakor so se mu porajale misli in stih ob času, ko je bilo treba pesem pisati, oz. med tem, ko jo je pisal.

Ko sem bral datum te pesmi: 12. oktobra 1910, sem bil prepričan, da vem tudi za čas, kdaj so se porodile v Kreku misli, izražene v tej pesmi: na rožvenensko nedeljo (prvo nedeljo v oktobru) leta 1910. To nedeljo je namreč v Prtoviču vsakoletno žegnanje. V soboto pred to nedeljo l. 1910 je vodil Krek v zvezdnati noči manjšo družbo iz Selc na Prtovič. Glasen smeh je kazal pot, po kateri se je počasi pomikala družba na »veselo božjo pot«: mladi svet se je namreč zabaval s tem, da je v kratkih dramatičnih prizorih uprizorjal dogodke in dvotipe, ki jih je stresal Krek. Ko je drugo jutro Krek vstal, je bila njegova prva pot k »preroku«

* V tem oziru mi je Ivanka Kosec povedala tole mično zgodbo: Ko nekoč ni imel drugega, da bi ji dal, ji je poklonil — cigaro. Koševci je cigaro vestno čuvala par desetletij, letos jo je pa izročila meni, da bi jo pokadil ob slavnostni priliki. Ker ne morem Kreka tako žaliti, da bi kot nekadilec uničeval njegovo božjo travico, sem izročil cigaro nadzorniku Štruklju, ki je sposoben napraviti konec tej cigari s tistim spoštovanjem do dragocenega zelišča in s tistim nezlomljivim vedrim razpoloženjem, kakor bi bil to storil Krek sam.

Inštalacija č. kanonika Jos. Weixla

Sv. Križ pri Ljutomeru, 6. oktobra.

5. oktober je bil dan, kakršnega še nisimo doživeli. Bilo je krasno jesensko jutro, ko se je zganilo vse Mursko polje, ko je zacvetela in zapela kakor še nikoli vsa križevska župnija. — Gledala je sli skoraj 30 primicij, čudila se blesku nedežnih prireditvev in čudovitih proslav, a inštalacije kanonika še ni zrla. Ta slovesnost ob 69. rojstnem dnevu g. kanonika, izvršena od knezoškofa dr. Ivana Jožefa Tomažiča, presega po svoji zunanji mogočnosti in po svoji notranji globini sve, kar je kdaj videl Sv. Križ.

Že predvečer je nudil nepozabne prizore. Pred župniščem smo gledali in poslušali pozdrave, godbo in petje pod vodstvom g. kaplana Ašiča. Soplek ljubezni, fanfara sloge, zvezde duš z dušo odlikovanja. Veselostolne oči občinstva pred župniščem so bili živi slovesni kresovi tisti večer.

V ponedeljek zjutraj je množica, natrpna pred župniščem slovesno sprejela in pozdravila nadpastirja. Nato se je razvil sprevod v cerkev: šolska mladina, vse korporacije, 35 duhovnikov — med temi 11 domačinov — prevzignjeni z odklovanjem, valovje ljubčega in ljubljanskega ljudstva. Med gosti smo videli stolnega prošta dr. M. Vraberja, stolnega župnika M. Umeka, msgr. Vrežeta, konzistorijalnega svetnika in dekana Fr.

Oroslava: „Vi vsi, ki ste seme izhravelega naroda...“ (K 19 letnici smrti dr. Janeza Ev. Kreka.) „Vi, vsi, ki ste seme izhravelega naroda, dvignite glave, ker vaše odrešenje je blizu...“ Tako je oznanjal Janez Evangelist Krek, veliki apostol v najbrilkejših dneh. Takrat, ko so na zapadu nenehoma gremli topovi in je nenehoma gorelo nebo v krvavi zarji... Takrat, ko so bile boje poljane eno samo morje, morje srčne krvi... Takrat, ko so bila erca vseh žen in mater ena sama velika bolečina... Takrat, ko so bridka spoznanja otroke čez noč prerodila v starce... — Dvignite glave, ker vaše odrešenje je blizu! — Tako je zaklical Janez Evangelist, veliki apostol trpečih in njegove besede so ko na perotih lahkokrilnih ptic hitele iz kraja v kraj. Vseposvoda. Čul jih je dalmatinski ribič in hrvaški seljak jim je začuden prisluhnul. V kršno Bosno so si našle pot in v vestfalske rudnike. Goriškim Slovincem so bile ko pravilna bela golobica, ki nosi erčo. In je pisala mati sinu na fronto Evangelistove prerokbe besede in fant jih je presenečen razodel tovarišem.

„Dvignite glave, ker vaše odrešenje je blizu! — Trudnim, lačnim in od bratomornega klanja bolnim vojakom, je zasijalo novo upanje v žalostnih ercih. Toda oznanjevalca Evangelistove besede so prijeli in moral je pred vojaško sodišče. Jekleno-

(s tem naslovom je počastil barometer), da mu razkrije tajno, kakšen dan nas čaka. Prerok je veselo poskočil za par točk in s tem potrdil načrt, da bo mo s Prtoviča šli se v Dražgoše.

Na pravem prtovškem žegnanju je moral seveda opraviti cerkveno opravilo Krek. Med opravilom je bilo običajno darovanje za cerkvene potrebe. Med garače s Prtoviča in Podlonka sem se seveda pomešal tudi jaz, da grem okoli oltarja in položim svoj obolus na oltar. To je bilo Kreku tako všeč, da me je pred oltarjem nekoliko nečerkveno pozdravil s precej glasnim »Živijo!«

Prerok je držal besedo in nebeško jesensko sonce je božalo gorsko pobočje, ko smo popoldne šli proti Dražgošam. V vseh barvah je žarel gozd — prav kakor beremo v pesmi. Krek je večkrat opozoril na to krasoto in zatrjeval, da je jesen najlepši letni čas.

Dober teden nato pa je napisal

Ivanki Koševci v spominsko knjigo.

Gora, kdaj si lepša kot jeseni? Glavo krona venec ti le deni, skalni kodri ti pod njo sivé, mrzli vrelci kodre ti srebré.

Krog ramen pa krilo pestrobojno, v solnce svitu rahlo in prosojno, z lahkih listov stkanov vrh dreves, rdeča detelja, podleski vmes.

Listje sivo, belo, zarudelo, zlatomeno, žolto, zatemnelo, roza-leske, bukve iz vijol, temnih smrek zelenje naokoli.

S solncem, gora, si se napojila, vesne in poletja se navžila, zdaj pa, preden v spanju greš počit, ves razkriješ svoj čarobni svet.

Jésen v gori, v mirnem hrepenenju, po jeseni koprim v življenju: Taka bodi, kot je tvoja, krasna, solnčnobojna, pisana in jasna!

Ne želim si cvetja več pomladi, mladi cveti sahnejo preradi. Ni mi mar poletja vroči žar, vroč, svetel sicer, a poln prevar.

V viharh črnih, v gromu, blisku skušen in v tulečem vetru sčičen, zbrusen rad bi bil krasán in poln moči, Tak, kot si jeseni, gora, ti.

Čuj, Ivanka, mojo pesem vdano, če ti všeč je, pa zapoj jo z mano: — Pridi jesen, pridí čas sadú, čas prestanih ekušenj in miru!

Lj. 12. X. 1910.

Dr. Janez Ev. Krek.

Bratruška. Po izvršenem inštalacijskem obredu je imel cerkveni nagovor vseuč. prof. prelát dr. M. Slavič o solncih in sencah duhovniškega poklica, nakar je maševal novi kanonik v prekrasnem plašču, ki so mu ga za to slovesnost poklonili.

G. kanonik se je rodil 2. oktobra 1867 v Zerkovcih (Hoče). Po dovršenih gimnazijskih in bogoslovskih študijah v Mariboru je kaplanoval pri Sv. Križu, v Ljutomeru in se je po kratki beneficijatski službi v Pljuju vrnil kot stalni dušni pastir na Murško polje k Sv. Križu. Da, sem nazaj je želela duša. Tu, kjer je užival rajsko pomlad službovanja, gledal luč, poslušal simfonijo Križa, tu hoče stalno delati, moliti, trpeti. Tu v solncu in v senci Križa hoče zaspati, čakati vstajenja in izplačevanja.

G. kanoniku k visokemu in zaslužnemu odklovanju iskreno čestitamo in prosimo Boga, da bi ga še dolgo vrsto let ohranil zdravega in čilega lepemu Murškemu polju.

Radensko kopališče
SLATINA RADENCI
september Din 1400.- } za 20 dni
oktober Din 1200.- }

Vse uračunano: stanovanje, (soba po svobodnem izbiranju), hrana, 2 zdravniška pregleda, kopanje, pitje vode, vse takse in napitnine, Röntgen, temeljita analiza seči.

Direktno vagon Ljubljana-Slatina Radenci brez prestopa.

močna je bila vera v Evangelistove besede v fantovem ercu in ni klonil, ko so mrkogledni avstrijski generali zlomili nad njim palico »pravice« in ga obsodili na smrt.

Ko je zavezanimi očmi stal pred izkopano jamo, je zaklical navdušeno:

»Moja kri bo rodila rdeče cvetove, za tiste velike, svobodne dni, ki pridejo...«

Kakor je bila močna vera tega vojaka, je bila močna vera vseh. Saj so poznali Janeza Evangelista in so vedeli, da je slednji utrip njegovega dobrega srca za ponižane in trpeče.

In dvignili so glave v upanju in pričakovanju.

Janez Evangelist pa je neumorno gradil pot novim dnem. Ne z orožjem, z besedo se je boril, z besedo je zmagoval. Truden je bil, pa se ni odpčil. Sveta, velika in težavna je bila njegova borba — ni smel popustiti.

Prijatelj ga je nekoč našel doma alonečega nad zemljevidom.

»Vendar enkrat te najdem doma. Kadarkoli sem prišel, vedno so mi pravili, da si na potovanju.«

Evangelist se je nasmehnil.

»Kaj hočeš, za veliko stvar je treba delati, veliko delati.«

»Toda nase moraš tudi misliti. Ta večna potovanja, saj moraš biti strašno utrujen?«

Krek je zamahnil z roko. —

»Da truden, morda sem včasih res tudi truden, a kaj tisto, zdaj sem samo vesel. Silno sem vesel. Pogledj, — je pritegnil prijatelja k mizi — že jo vidim, našo mlado, lepo Jugoslavijo, glej, tukaj bodo tekla državne meje, velika bo, lepa bo in svobodna...«

Z drhtečo roko je šel po zemljevidu. V svetem zanosu je ves žarel...

Proti zobnemu kamnu

Solvolith

ki vsebuje naravno

KARLOVARSKO RAZTEPALNO SOL

Katastrofalne posledice snega

Ljubljana 7. oktobra. Sneži, sneži, sneži... Najstarejši ljudje ne pomnijo da bi nam prinesel sicer močno deževni oktober, ko izkazuje primarni maksimum padavin v letu, tako silne snežne viharje. Pravijo, da je tako bilo l. 1883. Drugi pa pomnijo, da je zapadel po ravnini prvi sneg 22. oktobra 1905 in je ležal 4 tedne. Od l. 1930 pa zapiski ljubljanskega meteorološkega zavoda ne zaznamujejo niti enega dneva da bi zapadel sneg po ravnini. Do davi je že padlo nad 75 mm padavin, ki so bili druga leta oktobrski dnevi še dokaj sončni in lepi, izjemo dela l. 1933, ko je bila prava vesoljna povodenj, trajajoča od septembra tja v november.

V ponedeljek ponoči je po dveh dnevih, ko je slana posmodila vse vrtnice in druge rože (daličje, cinije, salvičje), začelo okoli polnoči deževati. Dež je trajal tja do 5 zjutraj v torek, ko so začele naletavati po ravninah prve močno vodene in težke snežinke. In sedaj sneži neprestano tako večeraj ves dan in prav tako danes. Po mnogih krajih divjajo snežni viharji.

Kakor bi granate treskale v drevje

Silno težak sneg se je vsedel na listje po vseh listovcih in začel k tlom pritisniti večje in močnejše veje. Pod pezo tega snega je listnato drevje po vrlovih, sadovnjakih in gozdovih ter dalje po mestnih nasadih in drevoredih začelo omagovati. Najhuje je bilo ponoči od 24 do 3 zjutraj, ko so na mnogih krajih debele veje kar hreščale in padale na tla. Davi pa se je prebivalstvu mesta in okolice nudil strašoten prizor.

»Ko da bi granate treskale v gozdove«, je marsikdo pristavil, zlasti stari borci, ki so doživeli strašote vojne po Karpatih in drugod. Častiljivi Golovec je bil na mnogih krajih res tak, kakor da bi vanj streljala artilerija. Na mnogih krajih so se listovci sredi debla zaradi teže snega razčesali in v zrak so dancs molela razklana debla, poleg njih pa veje in drevesna krona. Bilo je po gozdovih pravo razdejavanje. Pri vojaškem strelšču in pri dolenski čuvajnici se je drevje kar spognilo k tlom, močno razklano in razcefrano. Prav ista slika je bila davi na Gradu. Z živilskega trga so ljudje lahko razločno videli, kako se je drevje k tlom pripognilo in razklalo.

Mnogo škode je sneg povzročil tudi v rožniških gozdovih. Tam so padale debele veje na pota in ceste s pravih velikanov, ki so že deset in desetletja kljubovali vsem mogočim vremenskim neizodam. Na mnogih krajih je bil Rožnik po cestah kar zabarikadiran z vejicjem. V Tivoljskem parku so s kostonjem padale tako debele veje, da bi bil človek, hodeč okoli polnoči domov proti Rožniku, v veliki življenjski nevarnosti. Pa tudi gozdovi proti Toškemu čelu in Dobrovi, dalje proti Horjulu in Vrhniku so silno trpeli. A tudi krimski in drugi gozdovi nosijo znake snežnega pokončanja.

Največ je trpelo listnato drevje: hrasti, akacije, mlade bukve, plemeniti kostanj, ki so letos na Golovcu in na Rožniku prav dobro obrodili, in naposled vitki jeseni.

Ogromna škoda po vrlovih in sadovnjakih

Po sadovnjakih in vrlovih se je davi razgrnila slika, kakor da bi vojska skozi marširala. Vse pomandrano. Vrtnariji so utrpeli veliko škodo, ker jim je sneg polomil lepe krizanteme, njih nade za vse svete. Nekateri so krizanteme sicer hoteli spravljati na varno, a drugi niso računali na take katastrofalne posledice snega. Lepi sadovnjaki po okoliških krajih, zlasti okoli Dobruni, Sostrega, Javorja in daleč tja proti Litiji imajo ogromno škodo. Sneg je polomil jablane, hruske in češnje. Drugo leto, tako obupano računajo sadjerejci, bo zato slaba letina.

Jesenski pridelki

Naš kmet s skrbjo gleda v bodočnost. Veselil se je da bo vse jesenske pridelke spravil lepo pod streho. Bilanca velikih povodenj je letos zanj ugodno izpadla, kajti ni bilo nikjer v Sloveniji povodnj. Oktobrski sneg pa mu je zelo prekrizal račune. Ljudje na kmetih imajo še na njah: pozno ajdo, repo, peso, korenje in zelje. Kljub močnemu sneženju so skušali nekateri

kmetje populiti repo in druge pridelke. Pa tudi stelje bo malo in jo bo težavno nagrabiti.

Po ravnini je sneg do danes popoldne zapadel od 5 do 15 cm. Po goratih krajih je že dosegel do 30 cm in več. Silni snežni viharji divjajo po kočevskih, javorških, snežniških in čabranških gozdovih.

Telefonske zveze pretrgane

Vlažen in moker sneg je marsikje pretrgal telefonske zveze. Tako so bile danes prekinjene medkrajne telefonske zveze Ljubljana-Celje, Ljubljana-Belgrad, Ljubljana-Novo mesto, in pa Ljubljana-Noštrjanska. Danes ni bilo mogoče telefonirati iz Ljubljane v te kraje. Pač pa je bil še omogočen telefonski promet med Ljubljano in Zagrebom, tako čez Dolenjsko, kakor tudi ob železniški progi. Velike telefonske motnje so nastale tudi v krajevnem telefonskem prometu. Do popoldne je bilo brez telefonske zveze še okoli 400 telefonskih naročnikov, do katerih je sneg pokvaril napeljava. Izredno mnogo je pokvarjenih tudi telegrafskih napeljav. Telefonska terenska sekcija se na vse načine trudi, da bi čimprej vzpostavila vse telefonske zveze, toda to ji je zelo težko. Ima namreč odločno premalo delavcev, ki bi mogli to veliko delo, povrh tega pa še vedno sneži in nastajajo sprosti nove ovire. Zadovoljive pa so še telefonske zveze z Gorenjsko, dasi so z nekaterimi manjšimi kraji prav tako prekinjene. Upati pa je, da bo telefonska sekcija popravila telefone v najkrajšem času.

Zima straši

Sv. Rupert nad Laškim, 6. oktobra.

Ko je letos 30. septembra tukaj padel prvi sneg, so ljudje začudeni gledali ta nenavadni naravni pojav v zgodnji jeseni; marsikdo je mislil: so pač jesenske muhe, ki se bodo kmalu ugnale. Komaj je minil teden po prvem zimskem namiganju, pa je starka zima danes, v torek, zares potrkala na naša vrata. Kako krasno in veselo se je pokazal ponedeljek, jutro čisto in prijazno brez vsakega oblaka; proti poldnevju so se začele na južnozahodnem obzorju prikazovati oblačne štrane, ponoči je zapihal najprej jug, kmalu se je stregel s severnikom in približno od polnoči pa pade pravi zimski sneg: ob 9 zjutraj ga leži že dobrih 10 cm; pa še pada neutrudljivo naprej. Zaskrbljen in prestrašen gleda kmet na belo zastirto nebo: ajda je tukaj še večinoma na polju; na višjih legah, proti Svetini, je ajda skoro popolnoma uničena po prvem snegu; povsod se niso spravili koruze; uboga vinska trta, ki je to leto neprestano tako hudo tepena, zdaj stoka pod težkim snegom, ki pokriva listje in grozdje. Veje sadnega drevja, kolikor so še zelene, se lomijo; povsod povzroča prezgodnji sneg kinetu veliko škodo, najbolj pa na ajdi in grozdju.

Sv. Anton na Pohorju

Vsi vremenski preroki vred naj se poberejo v tisto novo norišnico, o kateri je nedavno čebjela Kurenčkova Neška v »Slovenec«. Pomislite! Konec septembra vroče sonce, grmenje, treskanje, vihar, dež, snega skoraj 2 dm in v soboto 3. oktobra kakor oreh debela toča! Danes, 6. oktobra, pa zopet snežena burja kakor sredi najhuje zime! Ljudje pri nas še nimajo drv in stelje doma, pač pa še veliko poljskih pridelkov zunaj. Ajda je seveda vsa od snega pomandrana, zato z zrnjem ne bo nič. Krompir je še zunaj, ozimina še ni posejana — da, hudo, prav hudo bo za nas to zimo.

Sv. Gora pri Litiji

Dne 6. oktobra je na Sv. Gori zapadlo okrog pol metra snega. Tako zgodnje zime niti najstarejši ne pomnijo. Škoda, ki jo je sneg napravil po vrlovih in na polju, je ogromna.

Mihaelu Vojetu ob 75 letnici

»Daleč sem jo že primahal,« je dejal naš dobri oče Miha, ko je sprejemal neštete čestitke vseh svojih sinov in hčera, sorodnikov in znancev k njegovemu jubileju, »a na pol poti se nikdar ne ustavim, pa se tudi v starosti ne bom. Najraši jo piham po deset let naprej, torej 80, 90 in če Bog da — 100.«

Kdo od vseh njegovih znancev, zlasti

tam iz slavnih hranilniških hiš bežigradskega okraja, bi verjel, da ima Miha res že 75 za seboj? Če ga vidiš, kako samozavestno pelje svoje vnučkinje na sprehod v »Tibulie« ali proti Klečam (sem kaj gre rajši, kadar je sam, da lahko v miru in pri kapljici pozdravlj Urbančeka), kako »modro« vleče iz svojega vivčeka, kakor Kamničan, ki mu je dan na dan, ko je še vršil čuvajniško službo ob Dunajski cesti, napravljaj prosto pot — pa če ga vidiš, kako možato nosi bandero pri procesijah Sv. Krištofa, mu prav gotovo nihče ne bi pripisoval sedem križev in pol.

Priden je bil oče Miha. Vse svoje življenje. Delaven in krščanski. Stevino družino je vzorno vzgojil. Dva njegova sinova sta podedovala njegovo ljubezno do naše železnice. Trehji je pri carini, četrti pa bančni uradnik. Lani je objokoval smrt hčere Vike; druga se je posvetila redovniškemu življenju šolskih sester, tretja pa — naša Mina mu še kuha.

Vsa leta je bil prijatelj »Slovenca« in če se še nikdar v njem ni oglasil, se pa zdaj. »Danes«, tako pravi Miha, »imam pa jaz besedo. Pa poglejte, če nisem še res »fejst« fant, čeprav sem tokrat prehodil daljšo pot kakor do Kleč«

Bog Vas živi, oče Vojet!

Pozor! Ribe!

Danes popoldne brezplačna razstava raznih morskih in sladkovodnih rib v novih prostorih trgovine »Riba« (glej notico!) — Žive ribe stalno v zalogi. Morske ribe vsak dan sveže razen ponedeljka in torka, Razna divjačina vedno na razpolago. Cene konkurenčne!

„RIBA“ — Josip Ogrinc

trgovina z ribami in divjačino
Pogačarjev trg - Škofljska palača

Drobne novice

Socijalno delo celjske občine

Celje, 7. oktobra.

Mestna občina podpira skupaj iz ubožnega sklada in meščansko-oskrbovalnega sklada 284 podpore potrebnih oseb. Od tega prejema 250 podpirancev iz ubožnega sklada mesečno 15.405 Din podpore, 34 podpirancev pa iz meščansko-oskrbovalnega sklada mesečno 11.900 Din podpore. V mestnem zavetišču v Medlogu je sedaj 14 žensk in 3 moški. V tuku tega tedna bodo oddani v zavetišče še vsi najpoobrednejši reveži iz dosedanjega meščanskega ubožnega na Slomškovem tegu in nekaj takih, ki so se nahajali v oskrbi ali živijo zunaj ubožnice. V mestnem zavetišču je na razpolago za uboge 46 postelj in sicer 35 za ženske in 11 za moške. V zavetišču je tudi ambulana bolnišnica s 4 posteljami. Poleg tega vzdržuje mestna občina v hiralnici Usmiljenih bratov v Vrbi pri Zalcu 3 hiralce, v Murehincih 4, v Vojniku 12 in v Dobropoljih 1. V banovinskem dečjem domu v Ljubljani sta 2 otroka, pri drugih zasebnikih in družinah pa vzdržuje občina 10 otrok. Celjski mestni brezposelni delavci, ki so bili zaposleni pri regulaciji Savinje v Tremerjih, so delo večinoma opustili, ker pravijo, da tako težkega dela ne zmorejo. Zaradi tega je bil podjetnik prisiljen, da pripelje delovne moči od drugod. Mestna občina zaposluje sedaj nekaj svojih brezposelnih pri gradnji vodovoda na Hribu sv. Jožefa, katera dela lepo napredujejo, in pri regulaciji Ložnice v Medlogu. Zaposluje pa občina sedaj samo take brezposelne delavce, ki so v Celju pristojni in stari nad 60 let.

Blago za

**moške
suknje!**

Največja in najlepša
izbera in najsolid-
nejše cene!

A. Žlender

Ljubljana Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

Koledar

Četrtek, 8. oktobra: Brigita, vdova; Starček Simeon, spoznavalec.

Novi grobovi

† Grabar Geza. V sredo popoldne ob 4 je umrl v splošni bolnišnici v Ljubljani Grabar Geza, slušatelj filozofske fakultete. Rajni je bil član »Straže« in Akademike zveze. Pogreb rajnega bo predvidoma v petek. Podrobnosti o pogrebu bodo objavljene jutri. Naj mu sveti večna luč!

† V Smartnu pod Smarno goro je mirno v Gospodu zaspala blaga žena, skrbna mati svojim otrokom g. Helena Premk, rojena Bizjak. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

† V splošni bolnišnici v Ljubljani je umrl g. Franc Pustotnik, veleposrednik in trgovec v Blagovici. Rajni je bil pred leti 24 let župan in v zadnjih letih odbornik občine Blagovice. Pokojnik je bil tudi 40 let naročnik »Slovenca«. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

† V Spodnji Šiški je nenadoma umrla gospa Marija Novak v 38. letu starosti. Pogreb blagopokojne bo danes ob 4 popoldne. Naj počiva v miru!

Odobr. Min. za soc. p. s. br. 10231 od 12. 5. 1936.

— G. ban dr. Natlačen v petek ne bo sprejmal strank.

— II. Prosvetni večer v Belgradu. V petek, 9. t. m. priredi »Prosvetno društvo« v Belgradu svoj II. letošnji prosvetni večer, ki bo posvečen v prvem delu drugi obletnici smrti blagopok. kralja Aleksandra I., v drugem delu pa slovenski Koroški. Spored: 1. Komemorativni nagovor predsednika g. dr. Bizjaka Iv. 2. Predavanje g. Franca Smodeja o koroškem plebiscitu. 3. Društveni pevski zbor bo zapel nekaj koroških pesmi. — Privedite bo v dvorani v Krunski ulici. Vsi člani in prijatelji vljudno vabljeni.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz Josef grenčice«.

— Tovarni kolodvor v Dobovi. Na intervencijo gg. ministrov dr. Korošca in dr. Kreka, narodnega poslanca JRZ za brežiški okraj dr. Andreja Vebleta in člana banskega sveta Tratnika Josipa je minister dr. Spaho odobril načrt za gradnjo tovornega kolodvora v Dobovi ter izplačilo zneska 100.000 Din iz državnega proračuna za gradbene stroške. Tehnični oddelek železniške direkcije v Ljubljani je prejel nalog, da nemudoma prične z delom. S tem bo uresničena nujna zahteva prebivalstva v Dobovi in okoliških občin, da se dosedanje osebno postajališče v Dobovi razširi z dograditvijo tovornega skladišča. V smislu obvez prispevajo k stroškom občina Dobova in interesi enako vsoto 100.000 Din.

— Prva jugoslovanska zasebna šola v Gladbecku (Nemčija) je bila odprta 1. oktobra. Vodi jo izseljeniški učitelj g. Šilbar in katero vzdržuje jugoslovanska vlada. Treba je bilo veliko prizadevanja, toda poudariti moramo polno razumevanje nemških oblasti. Posebno se je zavzel za čimprejšnjo odprtost šole generalni konzul iz Düsseldorfa g. Pantlić in predsednik »Rafaelove družbe« g. p.

Zakrajšek. Do sedaj je vpisanih okoli 70 dečkov in deklic. Pouk se vrši dvakrat v tednu za učence nižjih razredov in dvakrat za učence višjih razredov. Otvoril se bo tudi tečaj za odrasle. Pred desetimi leti je imel g. konzist. svetnik Tensundern dve leti in pol trajajoči tečaj slovenskega jezika za mladino v Gladbecku.

— »Straža v viharju«. Izšla je 2. številka z naslednjo vsebino: Dro, zemlja koroška... Tako se doseže cilj. Mogočne besede. Državnik in sveti oče o komunizmu. Kdo bo to storil?, nadaljuje se. Njegov pogled na svet in Za našo univerzo. Proti krvosesom radi pravice, Pax Romana: Temelji mednarodnega sodelovanja. Rdeča igra v Španiji. Pod Srednjo šolo in Sportom kakor tudi med ostalimi tekstom je več zanimivih krajsih beležk. — »Straža v viharju« se dobi tudi v trafikah.

— Dijski koledarček za šolsko leto 1936-37. Vse, katerim smo poslali koledarček v razprodajo, prosimo, da nam preostale izvede takoj vrnejo, da moremo postreči novim naročnikom. Koledarček je namreč kljub visoki nakladi v upravi že pošel. — Uprava Naše Zvezde, Ljubljana, Streliška ulica 12-II, Ljudski dom.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Ogl. reg. S. br. 30474/33.

— Pojasnilo. »Slovenec« je dne 6. septembra t. l. v št. 221a priobčil članek, v katerem kritizira postopanje neke hrvaške banke pri nabiranju klijentele v Sloveniji. Izjavljamo, da s tem nismo mislili »Banke i štedione d. d. Krapinske Toplice«, podružnice Zagreb, niti njenega zastopstva za Slovenijo. Prav tako nismo mislili »Gračanske dionične štedione v Daruvarju«. Obema hrvaškima zavodoma ne moremo očitati ničesar nekorektnega ter podajamo to izjavo prostovoljno.

KINO
Današnji sporedi

UNION

Hrad Hubertus

Po istoimenskem romanu L. GANCHOERJA

SLOGA
STAN LAUREL in OLIVER HARDY

Neustrašena tovariša

MATICA

Prijatelj moje žene

Paul Hörniger, Lil Dagover, Theo Lingner

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

— Tihotapstvo suhih jedilnih gob iz Poljanske in Selške doline v Italijo. Pred nekaj dnevi so ljubljanski trgovci s suhim jedilnimi gobjami iz dobrih virov (od svojih nabiralcev, ki so jim še verni ostali) zaznali, da se tihotapijo velike količine suhih jedilnih gob iz Poljanske in Selške doline čez mejo v Italijo. Te sumljive eksistence pa se niti pred oblastjo ne skrivajo. Nasprotno, hvalijo se celo, da jih granicarji in žandarmerija lepo v miru pustijo, kadar gobe brez dovoljenja carinske oblasti čez mejo tihotapijo. Ta kupčija je tako cvetela, da so si parasti svoj delokrog razširili celo na centrum vsegobarske kupčije v Ljubljano, kjer se v znanem skladišču z gobjami trguje. Gotovi poznani avto-prevozniki in njih uslužbenci prevažajo v Ljubljani nakupljeno blago v Skofjo Loko, odnosno v obmejni kraje, kakor Ziri, Zalilog itd. in od tam gre roba čez mejo. Svarimo vse nabiralce in podeželske trgovce z gobjami, naj ne prodajajo gob ljudem, ki tihotapijo blago čez mejo. Carinsko in žandarmerijsko oblast pa bi blagohotno opozorili, da posveti malo več pažnje ravno obmejnemu kraju v Poljanski in Selški dolini, kjer cvete tihotapstvo.

— Nesreča kolesarja. Na Verdu se je peljal s kolesom 17 letni kovaški vajenec Janez Hren. Med vožnjo se je zaletel s trebulom v oje nekega voza ter dobil resne notranje poškodbe.

— Pozor! Ribe! Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil trgovino z ribami vseh vrst in z divjačino iz Gradišča na Pogačarjev trg, podaljšek Lingarjeve ulice (palača škofije). »Riba«, Josip Ogrinc.

— Kdor ljubi svoje zobe ter jih hoče zavarovati pred razpadom, naj uporablja za dnevno nego SOLVOLITH pasto za zobe. SOLVOLITH pasta za zobe je edina pasta, ki vsebuje Karlsbadsko sol, odpravi škodljivi zobni kamen ter preprečuje njegovo ponovno tvorbo. SOLVOLITH pasta za zobe je zaščitna Vaših zob. Pred 35 leti preizkušena, zdravniško priporočena.

— Milo se obdi, ako razlikuje. O tem se boste najbolje prepričali, ako predčasno morate nabavljati novo perilo. Za pranje vzemite zato samo Schichlovo Jelen milo, ker se lahko uverjeni, da je izdelano iz najboljših sirov; je štedljivo pri uporabi in varuje Vaše perilo.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Bierbaum, Paulum. Bändige Priesterbetrachtungen für Reise und Haus. I/IV. 168 Din. - Kramp, Bete mit der Kirche. 552 str., vez. 68 Din. - Manning, Das ewige Priesteramt. 256 str., vez. 35 Din. - Schulte, Priesterleben und Priesterwirken. Zur Neuorientierung in der heutigen Seelsorge. 296 str., vez. 84 Din. - Schulte, Pastorales und asketisches für Seelsorgen unserer Tage. Zur Neuorientierung in der heutigen Seelsorge. 228 str., vez. 63 Din. - Sondergeld, Haec Meditare. Kurze Betrachtungen für Priester. 320 str., vez. 63 Din. - Staudinger, Jesus und sein Priester. Gedanken über die Größe und die Heiligkeit des Priestertums. 296 str., vez. 65 Din. - Stockums, Das Priestertum, Gedanken und Erwägungen fdr Theologie und Priester. 223 str., vez. 59 Din. - Stockums, Der Beruf zum Priester. Gedanken und Erwägungen und Priester. 259 str., vez. 68 Din. - Waitz, Der heiligste Dienst. Betrachtungen über Priesteramt. Seelsorge und Katechese. 316 str., vez. 80 Din.

Danes velika premiera!

Po istoimenskem popularnem romanu L. Gancholera

Odlični igralci in nepozabna vsebina

GRAD HUBERTUS

ORLOVO GNEZDO

Najlepši film sezonske osrednje v kraljestvu narave v visokih bavarških Alpah in prostornih gozdovih /

Telet. 22-21

Ljubljana

Someščani!

Dne 9. oktobra 1936 obhajemo obletnico tragične smrti našega nepozabnega blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Ta dan naj bo posvečen spominu našega velikega narodnega heroja in vabim zato ljubljansko meščanstvo, da razobesi na svojih hišah žolne zastave ter opusti izvajanje vesele ali hrupne glasbe v svojih privatnih stanovanjih.

Trgovske in obrtne poslovalnice so zaprte od 9 do 11 dopoldne.

Predsednik: dr. Adlešič Juro.

© Drž. II. deška meščanska šola v Ljubljani-Bežigrad. Otvorilna služba božja bo v nedeljo 11. oktobra ob 8 v cerkvi sv. Frančiška v Spodnji Šiški. Zbirališče pred cerkvijo. Po sv. maši odidejo dijaki k blagoslovitvi nove šole, ki bo ob 9. V ponedeljek, 12. oktobra se prične redni pouk ob 8. Učenci prvih in drugih razredov se zbera v hodniku v prilici, ostali pa na hodniku v I. nadstropju.

Elegantno oblači cenjene dame

modni atelje **Anka Pučnik**

Ljubljana - Šelenburgova ulica št. 1
Brezhibni kroji in delo

© Rezervne častnike vabimo, da se udeležijo komemorativnega sestanka ob priliki druge obletnice smrti viteškega kralja Aleksandra I., ki ga priredi Pododbor združenja rezervnih oficirjev v Ljubljani v petek, dne 9. oktobra ob 18 v Zvezdi II. nadstropje. Odbor.

© Značaj koroških Slovencev je naslov predavanja, ki ga bo imel na II. prosvetnem večeru 9. oktobra v verandni dvorani hotela Union gosp. dr. Janko Arnejc. Ker je predavateljica g. dr. Angela Piskernik vsled bratove smrti zadržana, smo morali naprositi drugega predavatelja, ki je obiskovalcem prosvetnih večerov od lanskega večera dobro znan in ostal v prijetnem spominu. Na predvečer obletnice plebiscita na Koroškem se hoče Prosvetna zveza, kakor vsako leto, spomniti koroških Slovencev. Predavanje, ki nam bo pokazalo značaj koroških Slovencev, njihovo pesem, šege in običaje, bo gotovo doprineslo svoj delež spoznanju slovenskega naroda kot takega. Vljudno vabljeni zlasti koroški rojaki, ki živijo v Ljubljani in vsi oni, kateri je slovenski življenj na Koroškem pri srcu. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. Sedeži 3 Din, stojšča 2 Din, dijaki 1 Din. Istotam se dobijo tudi abonma vstopnice za celo sezijo t. j. za 22 predavanj 40 Din. Obiskovalci si poljubno izberejo stalno mesto.

KINO KODELJEVO Telefon 31-62

Danes ob 20.30

George O'Brien v filmu

Junak nad junaki

© Zadnje lastavice — sirote. V mesto in okolico so se že včeraj med snežnim viharjem zaletale večje ali manjše skupine lastavic, ki so begajoč iskale toplega zavetja. Sirote ki na severu premotilo lepo vreme, da so se spustile na jug šele tako pozno. Na Prulah je preletavala skupina kakih 50 lastavic, ki se je naposled zatekla pod žlebnike raznih hiš, da je bila varna vsaj pred mokroto. Na Galjevi pa so včeraj jutraj lastavice vse prezele frfotale. Bile so močno upehane. Tudi v naši tiskarni so se iskale zavetja. Mnoge bodo pač postale žrtev hladnega vremena.

© Mladinski instrumentalni koncert v Mostah bo prihodnjo nedeljo ob pol petih popoldne v Ljudskem domu. Opozarjamo na ta ljubki glasbeni dogodek vse prijatelje mladinske glasbe.

Blago za

**čamske
plašče!**

Največja in najlepša
izbera in najsolid-
nejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

© Nevaren vogal na Sv. Petra cesti. Iz vrst pešcev smo prejel dopis, v katerem se pritožujejo, da še vedno ni nič ukrenjenega za odpravo nevarnega vogala hiše Sv. Petra ceste 85, ki je last posestnika g. Franca Rozmana. Pri tem vogalu se je pripetilo že več nesreč, tako n. pr. lani en trk z avtomobilom in konjem, drugi pa med kolesarjem in pešcem, letos pa je bila povožena neka gospa. Ta vogal stoji čez hodnik, tako da pešci nimajo nobenega razgleda, ko gredo iz mesta proti sv. Petra cerkvi, ali obratno proti mestu. Ko stopi pešec s hodnika more pri naravnosti pred kakšno vozilo. Pešci prosijo mestno občino, naj čim prej pošlje komisijo iz gradbene urada, da s nevarni vogal ogleda in čimprej ukrene vse potrebno, da se vogal tudi v resnici odstrani. Menda vendar nihče ne pričakuje večje nesreče, ki bi še bolj nazorno pokazala potrebno odstranitve tega vogala. Sv. Petra cesta je važna prometna pot, ki vodi v sredino mesta iz bolnišnice in bi bila nedvomno bolj potrebna regulacija, kakor marsikatera druga cesta. Hodnik na tej cesti naj se premočrno uredi, da bo promet prost in da bo konec teh pritožb.

© Fantovski odsek šentpeterske prosvete ima drevi ob 8 redni fantovski sestanek s predavanjem o ljudski fronti. Predava jurist Zebot Ciro.

© Fantovski odsek šentjakobskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 v šentjakobskem župnišču svoj redni letni občni zbor. Dolžnost slehernega člana je, da se ga zanesljivo udeleži. Povabljeni so pa tudi vsi šentjakobski fantje.

© Gramofonske plošče in gramofone bivše tvrdke A. Rasberger dobite po razprodajnih cenah v Dalmatinovi ulici 10, nasproti hotela Struželj.

Maribor

□ Zapuščine plemenite pokojnice. Včeraj smo že poročali o smrti nadučiteljeve vdove gospe Antonije Lasbacherjeve v Rušah. Pokojnica je v svoji poslednji volji zapustila vse svoje premoženje v plemenite namene. Zapustila je ustanovo, nazvano po svojih pokojnih hčerkah »ustanova Gizele in Albine Lasbacher«, ki je namenjena vzgoji revne dece, zlasti sirot iz učiteljskih rodbin. Ustanova obstoji v glavnem iz dvonadstropne stanovanjske hiše v Marijini ulici 27 v Mariboru. V upravo je izročila ustanovo Zenskemu društvu v Mariboru. Spomnila pa se je v testamentu tudi ruske cerkve, Društva eleph v Ljubljani, Dijaške kuhinje v Mariboru ter Učiteljskega doma v Mariboru. Blaga pokojnica si je s temi svojimi deli postavila najlepši in najtrajnejši spomenik. Danes popoldne ob 3. bo v Rušah njen pogreb. Spreved bo šel izpred občinske hiše na farno pokopališče. Gotovo bodo pokojnico spremljali na njeni poslednji poti mnogostevilni prijatelji in znanzi iz Maribora, ki imajo v Ruše ugodno zvezo z vlakom.

□ Nov prapor Frančiškove mladine. Mariborska Frančiškova mladina bo to nedeljo razvila svoj prapor. Svečanost se vrši popoldne ob pol 17. v Mladinskem domu v Cvetlični ulici.

□ Okrog volitev v zbornico za TOI. Znatno zanimanje vlada v Mariboru za letošnje zbornične volitve. Položaj pa je razčiščen samo v gostinskem odseku, ki bo najbrže kandidiral v zbornico kot svojega delegata kavararja g. Sereca. Pri trgovcih se ni določeno, koga bodo postavili na kandidatno listo, najbolje zamotano pa je to vprašanje pri obrtnikih. V torek zvečer je bil pri Emeršiču sestanek jugoslovanskih obrtnikov in delegatov Slov. obrtnega društva zaradi pogovora o skupnem nastopu. Do sporazuma pa ni prišlo in bosta obe društvi šli najbrže ločeno v volitve.

□ Ljubljanska opera gostuje prihodnji torek s Puccinijevo opero »Madame Butterfly«. Ker bo pri tem gostovanju gotovo velik naval občinstva, naj si oskrbe interesi vstopnice že v predprodaji.

□ Drama iz jezuitskega življenja »Prva legija« doživlja svojo mariborsko premiero to soboto. To izredno močno ter etično mnogo vredno delo ameriškega pisatelja Laveryja je z največjim uspehom obšlo vse svetovne odre. Režira novi režiser Peter Malec, ki se bo tudi predstavil prvič v večji vlogi. Igra korektor jezuitskega kolegija. Nastopijo še Nakrest, Gorinšek, Grom, Košuta, Košič, Verdonik, Blaž, Kovič P. in Borko. Vse vloge so zelo močno orisane.

□ Naše cenjene inserente naprošamo, da nam v bodoče inserate za nedeljsko številko »Slovenca« izročijo najkasneje do petka ob 18., ker jih sicer zaradi tehniških zaprek ne bi mogli objaviti. Podružnica uprave »Slovenca«, Maribor, Koroška cesta 1, telefon 29-50.

□ Družabni sestanek SKAS se vrši drevi ob 8 uri pri Zamorcu. Starešine vabljeno!

□ Smrtna kosa. V sredo ponoči je umrl v Jože Vošnjakovici ulici nadstaraž v pokoj g. Ivan Lenardič v starosti 60 let. Pogreb blagega pokojnika bo v petek popoldne ob treh iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju. Sv. maša zadušnica pa se bo brala v soboto ob pol sedmih jutraj v frančiškanski cerkvi. Ranjkemu naj sveti večna luč. Zaljubljeni naše sožalje!

□ Angel varuh bedi. V Studencih se je pripetila včeraj jutraj nesreča, ki se je po čudovitem slučaju srečno iztekla. Pri svoji stari materi se je nahajala v Krekovici ulici 6 petletna Zlata Sisek iz Kranja. Otrok je jutraj gledal z okna stanovanja, ki se nahaja v III. nadstropju, naenkrat pa je omahnil v globino. Otčividem je zastalo srce v prsih. Iz globine se je začel udar telesa in vsi so mislili, da se je dekletce na mestu ubilo, ko je zadonel še jok male ponesrečenke. Po čudovitem slučaju je otrok ostal pri življenju. Pozvani so bili reševalci, ki so dekletce prepeljali v bolnišnico, tam pa so ugotovili samo lažje notranje poškodbe, dočim so bili vsi udje leci. Dekletce so zankrat obdržali še v bolnišnici, če se pojavijo še morebiti kakšne posledice padca. Nerazumljivo pa se zdi ljudem, kako je mogel ostati otrok pri padcu s take višine živ.

□ Nogometno prvenstvo se nadaljuje. Prihodnjo nedeljo se bo nadaljevalo prvenstvo LNP. V Mariboru igra SK Zeleničar; v SK Celje, v Čakovcu SK Rapid; v Čakovcih SK, v Celju pa ISSK Maribor; v SK Atletiki.

□ Sladki kmečki kruh. Pekarna Rakuša, Koroška cesta 24.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Celje

□ Kmetijsko-nadaljevalna šola na okoliški deški narodni šoli v Celju se bo pričela meseca novembra. Vpisovanje in to šolo je vsak dan dopolne v upraviteljevi pisarni. V šolo naj se vpišejo mladeniči kmečkega ali kmečko-delavskega stanu. Namen te šole je, da vzbujajo in utrjuje v mladini ljubezno do kmečkega dela in do kmečke zemlje in jo pouči v vseh fahih predmetih, ki so važni in potrebni za kmetja ter jo navaja k nadaljnji splošni in strokovni izobrazbi.

□ Umrl je dne 2. oktobra v vojaški bolnišnici v Skoplju gospod Jože Rehar, vojak 5 baterije 29. arh. polka v Bitolju. Pred nekaj dnevi je zbolel za akutnim vnelim ledvic, bolan je bil samo 2 dni. Pokojni je bil sin uglednega posestnika v Gotovljah, zelo simpatičen fant, živahen narave. Bil je odločen katoliškega mišljenja. Pri občinskih volitvah leta 1933 je bil tudi začasno interniran v Zalcu. Blagoga pokojnika so prepeljali Skoplja v rojstno vas, kjer ga bodo danes ob 9 dopoldne položili na pokopališče v Gotovljah k večnemu počitku. Zapuščala žalujočega in osivelega očeta ter dve sestri. Naj mu bo lahka zemlja domačal Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

□ Občinska seja mestnega sveta celjskega bo v petek, dne 9. oktobra namesto ob 6 zvečer ob pol 8.

□ Zalna služba božja v spomin druge obletnice blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja bo jutri, dne 9. oktobra ob 8 jutraj v opatiški cerkvi, nato bo pa služba božja še v pravoslavni in evangelijski cerkvi.

□ Prometna nesreča. Goričar Bruno, 42-letni uradnik v tovarni barv v Mozirju, se je peljal v nedeljo s kolesom. Med vožnjo je padel in si zlomil levo roko.

□ Kino Metropol. Danes »Dušica Roža Marija« in najnovejši Foxov tednik.

Neizpremenjen devizni položaj

Dvig marke, popuščanje šilinga

Dne 7. oktobra 1936.

Na svetovnih deviznih tržiščih ni znatnejših izprememb. Relacije vseh važnejših valut so ostale neizpremenjene, kar se je poznalo tudi na našem deviznem trgu.

Funt je ostal na 250 Din ter ga je Narodna banka tudi danes dajala v velikih količinah, tako da je pokrila vse povpraševanje. Njene zaloge za intervencionistične svrhe so dovolj velike. Tako je danes dala Narodna banka v Ljubljani 8500 funtov, to je 2.125.000 Din, v Zagrebu pa 8000 funtov (2 milij. Din).

Nadalje se je na naših borzah okrepila nemška marka, ki je tudi v primeri z včeraj narasla. Italijanske borze so zopet začele poslovati danes v sredo. Toda na borzah je dovoljeno trgovanje samo s 5% italijansko rento.

Nove valutne relacije so sedaj določene v Rimu takole: francoski frank 88,80, funt sterling 93,50, dolar 19, švicarski frank 417 in belga 320. Nadalje so začeli izdajati v Italiji zopet turistične čeke in je lira zmanjšana na odstotek devalvacije. Vozne karte z Italijo pa se obračunavajo še po starem tečaju.

Papirji rastejo dalje.

Na trgu državnih papirjev vlada še nadalje živahnost ter so posebno čvrsti tečaj dolarških papirjev. Pa tudi dinarski papirji so večinoma notirali višje. Vojna škoda je skočila v Zagrebu bolj kot v Belgradu.

Nadaljni skok beležijo delnice. Tako je Narodna banka narasla od 6750 včeraj v Belgradu danes na 6900. Tudi Privilegirana agrarna banka je nadalje čvrsta, pri čemer pa danes prednjači Zagreb, kjer je bilo zaključkov celo po 210. Med ostalimi delnicami je danes v Zagrebu zopet na-

rasla Trboveljska, dočim je na Dunaju nekoliko popustila.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 6.514.080 Din, na belgrajski borzi pa 4.445.000 Din.

Čvrsta tendenca na dunajski borzi.

Dunaj, 7. okt. p. Tendence za delnice je bila danes čvrsta in tudi promet je bil živahen. Povisjanje tečajev izkazujejo češkoslovaški papirji ter delnice avstrijske industrije. Madžarski papirji so lahko oslabele. V kulisi beležijo papirji večinoma dvig. Dviganje tečajev naloženih papirjev se ni nadaljevalo ter so večinoma beležili nižje. Zanimanje je bilo tudi za loterijsko posojilo v manjših kosih.

Notirali so (v oklepajih včerajšnji tečaj): Donavsko-savska-jadranska družba obligacije 69,95 (69); delnice: Narodna banka 176 (175), Donavsko-savska-jadranska železnica 17,50 (16,80), Graz-Köflacher 27 (25,50), Steg 32,40 (30,95), Oesterreichische Siemens-Schuckertwerke 128,5 (128,25), Stewag 28,50 (27,80), Magnesit 84, Trboveljska 21,72 (21,00), Alpine 35,50 (36), Rima Murany 67,95 (67,95), Steyer-Daimler-Puch 211 (210) in Semperit 53,75 (54,30).

CENE PŠENICE IN KORUZE NARASČAJO DALJE — BREZ BLAGA

Razpoloženje na žitnem trgu je nadalje v znaku velike čvrstosti, vendar blaga ni dobiti. Radi tega je že veliko število mlinov ustavilo prodajo. Za pšenice se danes zahteva že 155 za slažonsko blago, 160 pa za vojvodinsko blago. Slično je narasla moka, ki stane že 280 Sisek in 265 banaška nakladalna postaja. Tudi koruza je zelo čvrsta ter stane danes že 90—92.

Pogajanja z Nemčijo

Belgrad, 7. okt. Drevi odpotujejo v Dresden naši člani stalnega jugoslovansko-nemškega gospodarskega odbora, ki se od časa do časa sestane, da razpravlja o prečitih odnosih nemškega in jugoslovanskega gospodarstva, o izmenjavi blaga, načinu plačevanja i. dr. Ta skupni odbor se je sestel prvič marca 1935 v Monakovem, marca 1936 v Zagrebu in 10. oktobra se sestane v Dresdenu.

V Dresdenu se drevi odpeljejo predsednik našega odbora, pomočnik zunanjega ministva dr. Pilja, načelnik trgovinskega ministva dr. Lazarevič, šef zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Petrovič, viceguverner Narodne banke dr. Belin in generalni ravnatelj PRIZAD-a Markovič. Posvetovanja v Dresdenu bodo trajala več dni. Prva seja bo 10. t. m. dopoldne pod predsedstvom dr. Olona Sarnowa, predsednika nemškega odbora in ravnatelja nemškega gospodarskega ministva. Po končanem zasedanju bo izšlo obširno poročilo za liste.

Kmetje plačujejo svoje dolgove

Kmetje plačujejo svoje dolgove. Iz Belgrada poroča agencija »Jugoslovanski kurir«, da so se v nekaterih mestih poravnali kmetje s svojimi upniki-bankami. Iz bančnih krogo se doznava, da plačujejo kmetje, ki imajo v južnih krajih dobro letino, 75% in na ta način likvidirajo svoje dolgove. Te pojave je posebno opaziti okoli Zaječarja, Knjaževca, Paraćina in v nekaterih krajih Južne Srbije.

*

Naš les v Angliji. Iz Belgrada poročajo, da se bo sredi oktobra podala naša delegacija v London, kjer se bo pogajala za sklenitev nove pogodbe med našo državo in Anglijo. Ob tej priliki bo naša delegacija zahtevala znižanje carin in povečane kontingente za naš les (posebno mehki), nadalje tudi za perutnino in jajca.

OBRTNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D.D. ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D.D.

PODRUŽNICA V LJUBLJANI
GAJEVA ULICA 6

Račun pri poštini hranilnici št. 14003
Telefon 20-30

sprejema na obrestovanje

vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4% na leto; vezane vloge na tekoče račune in na vložne knjižice: po 4 1/2% na 3 mesečno odpoved in po 5% na 6 mesečno odpoved.

Obresti se pripišejo glavnici 30. junija in 31. decembra.

Stare in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev.

Kulturni obzornik

V spomin dr. Kreka

Danes je devetnajsta obletnica dr. J. Evan. Kreka, od kateri se ga narod zopet in zopet spominja. Vsak spomin nanj — pa še tako majhen, — nam je drag in vreden ohranitve. Tako priobčujemo danes kot spomin na dr. Kreka pismo iz četrtega letnika bogoslovja iz leta 1888, ko ga je pisal svojemu starejšemu tovarišu — zdaj župniku Hladniku, bivšemu držav. poslanecu in svojemu sodelavcu. Pismo je zanimivo za Krekovo duševnost, za njegove vzore in boje, obenem pa tudi dokument vznika »Doma in svet« in prvega dela ob njem pred petdesetimi leti. Gospodu župniku se za prepuščenost pisma lepo zahvaljujemo.

1. Krekovo pismo iz bogoslovja:

»Predragi moj! Pa Ti pišem. Govorim večkrat o Tebi, kakor Ti dajem na znanje. Saj me poznaš! Bog Ti daj dobro! Rad čuješ kaj iz seme-

M. Maleš: Novi banovinski kolekti. — (Z razstave v Jakopičevem paviljonu.)

niša. Morda se Ti toži po njem. Brez dvojbe se bo tudi meni čisto zdehalo po tistih srečnih urah, ki smo jih skupaj preživeli mladi — krepki — korenjaki in zdehalo po bojih, ki smo jih bili, po praskah, ki smo jih dobili, po naklepih, ki smo jih snovali. A vmes mi bodo žarele v spominu urice, ko si Ti in naš soklub bratsko razdiral z nami vred marsikako. Za Te so to neizbrisljivi spomini, za me bodo kmali. In to me skrbi. Želim si dela. Resnost življenja buta na nas. Ali naj pustimo poezijo mladosti, ali naj se ohladimo in strezimo? In pri tem naj damo slovo mislim, idejam in vzorom, ki smo jih gojili kot punčico svojega očesa. Iz Tvojega pisma mi veje duh, da smo bili premladi, premalo prozajčni. Hvala Ti za Tvoje mogleje, srčna hvala! »Attendite filii, docebo vos sapientiam!« berem v Pridirgarju. Od onduka mislim dobiti ravnila, zjednačenja s poezijo mladosti in prozo življenja. »Sapientia sancta!«

Zlasti letos! Prepripi so minili. Vsi smo prijatelji, dasi morda še ne vsi prav jednih mislij. Velike razlike ni! Časa, skušnje veter bo vse to razgalil in mesto predsednikov, ki dosedaj morda še koga tiranizirajo, bo slapovje pravih idej brez ovir dvigalo se v nas. Ti Ti je hvaležen za poduk, ž njim vred vsi mi. Reči smem: z nobenim bogoslovcem nisem razdvojen. Ker več kako je bilo, se morda čudiš! O eksercijah beres v »Danice«. Lanskimi niso dosegle, a učinek je precejšen. Če Te zanima morda: tedenskih spovedencev je tudi pivoletnikov precej! Samega se ne hvalim pri tem: jaz še nisem iz akcidentalnih vzrokov.

Cirilsko društvo. Imeli smo 13 sej, nekatere kaj zanimive. Lampetov novi list bode dal Cirilec brez dvojbe novega življenja. Preden se je ta misel vresničila, smo jo v društvu premotirali. Nekaj pivoletnikov je jako delavnih, druge poznaš. Premalo je seveda še ognja, ker je premalo kurjave od zgoraj, ker je preveč curkov mrzle

vode od ondod. Nekateri ne umejo položaja in si duhovno mislijo le na leč, v spovednici, pred altarjem ali pa na katedru bogoslovskem, ne misleč, da razun tega tudi živi, da razen tega tudi mora delovati, da živi v družbi v skupini, v narodu. To tudi veš! Če bi ne vedel, Ti lahko dokazem sam iz svoje skušnje! Nameni z menoj so isti, kakor so Ti že znani. Nekot grem prav pohlevno k g. vodju in ga prosim, naj ne misli več na to, naj me pusti in pastirstvo. Skupil sem jo. Zmerjan sem bil in otožen sem odšel. Jaz nisem za to. Tudi pri veselici naši je jako nasprotoval v marsičem. Sprva je hotel celo nemški govor. Vstavili smo se mu. Dostojno seveda. Tudi pozneje je mnogo ovir vstavljal. Povem Ti jih raje pozneje. A ko se je vse nenadno srečno izšlo, ko je bila vsa smetana, ki se je zbrala pri nas, izredno zadovoljna, ko je knezoškofo sam izrekel, da v Ljubljani ni bilo papeževse slavnosti nad našo, je spremenil svoje lice. Vesel je bil in ponosen na to. Prej me je odganjal od dela, češ: uči se hebrejščine, sedaj me hvali! O slavnosti si gotovo sam kaj zvedel. Duh, ki je vel iz nje, ki se je kazal v njej, je bil v resnici slovenskih bogoslovcev vreden. Tako so sodili in še sodijo vsi pričujoči. Tebe sem težko pričakoval. Ni Te bilo. Z, in Z, sta prišla!

Pišek pa Ti posebno mnogo ne! Zdi se mi, da si nekaj obetal. Morda tudi Ti veš še o tem! »Dom in svet« novo vprašanje. Ne pusti ga brez odgovora. Boj nas čaka, brez dvojbe. Bojim se ga ne. Ti tudi ne. Spusti se vanj vsaj indirektno. E zlodja. Duhovni pa vendar ne smejo biti povod zadnji. Nekaj tudi vemo in ergo znamo tudi kaj povedati. Dragi moj! Cela vrsta misli se mi sili pod pero. Spopolni si jih sam. Pa se vlezi enkrat na posteljo kot in tempi passati — pa misli!

Govorniško vaje Te morda tudi zanimajo. Vodja jim pusti njihov namen. Če ne govorniških pravil, pa si vsaj nabereš lahko idej in teh nam

STROKOVNJAK ZA RAZSVETLJAVO:

Doslej sem moral ljudi prepričevati:

Vaše oko rabi več svetlobe... Danes?

Vsakdo sam zahteva žarnico z največjo ekonomičnostjo.

Tungstam

MITKA V DVOJNI VIJAČNICI

več svetlobe — za isti denar

Naš rečni promet

Ako primerjamo rečni promet na naših plovnih rekah in jezerih za prvih sedem mesecev letošnjega leta, tedaj dobimo sledečo sliko:

Inozemski promet (prva številka pomeni letnico, druga uvoz, tretja izvoz, četrta skupaj, vse v tonah): 1932 140.557, 104.420, 244.977. — 1933 111.776, 295.163, 406.939. — 1934 164.040, 344.317, 508.357. — 1935 121.263, 253.628, 374.891. — 1936 173.444, 125.658, 299.102.

Letošnji uvoz je bil tedaj v prvih sedmih mesecih največji v zadnjih petih letih, dočim je izvoz izredno padel in to več kot za polovico napram lanskemu letu.

Notranji promet na rekah pa je bil na drugi strani v prvih sedmih mesecih največji napram istemu razdobju zadnjih petih let, napredoval je namreč od 782.692 ton v letu 1932 na 904.677 ton v letošnjem letu. Tranzitni promet je znašal v tonah: 1932 718.075, 1933 625.149, 1934 897.334, 1935 674.521, 1936 1.121.201, ter je potemtakem narasel za 66% napram lanskemu letu v istem času in za 56% več kot leta 1932. Potnikov je dopotalo v prvih sedmih mesecih: 1932 1.788.139, 1933 1.926.231, 1934 2.051.309, 1935 1.163.897, 1936 669.900.

Število potnikov se je tedaj znižalo za 42% napram lanskemu letu in za 67% napram istem času v letu 1934. To ogromno nazadovanje potniškega prometa je treba pripisovati pančevskemu in zemunskemu mostu, ki sta bila lani odprta za promet in radi katerih se je potniški promet na Donavi v lokalnem prometu skoro popolnoma ustavil. Splavov je priplavilo letos za 87.552 kub. m. to je nekaj malega manj kot lani v istem času in za 50 odst. več kot v letu 1932. n—g.

Borza

Dne 7. oktobra 1936.

Denar

V tečajih s primom sta ostala neizpremenjena Curih in London, narasel je le Amsterdam, dočim so drugi tečaji popustili.

V zasebnem kliringu je angleški funt zaradi prodaj Narodne banke ostal na naših borzah na 249,20—250,80.

Popustil pa je avstrijski šiling, in sicer v Ljubljani na 8,38—8,48, v Zagrebu na 8,27—8,37, v Belgradu pa na 8,3585—8,4585. Grški boni so beležili v Zagrebu 29,65—30,35, v Belgradu 30,50 blago.

Nemški čeki so nadalje čvrsti ter so danes narasli v Ljubljani na 14,37—14,47, v Zagrebu na 14,4250—14,6250, za konec oktobra na 14,28 do 14,48, za sredo novembra na 14,1550—14,3550, za konec novembra pa na 14,20—14,40. V Belgradu so beležili 14,2070—14,4070.

Danes se je lira ugodneje presojala kot prejšnje dni in smo čuli zanjo danes tečaj v Ljubljani 235, dočim so včeraj z učinkovitimi lirami trgovali 220.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 hol. gold.	2292,67—2307,26
Berlin 100 mark	1728,02—1741,90
Bruselj 100 belg	727,45—732,51
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	220,55—222,61
Newyork 100 dolarjev	4263,50—4329,82
Pariz 100 frankov	202,14—203,58

Curih. Belgrad 10, Pariz 20,27, London 21,25, Newyork 433,75, Bruselj 72,85, Milan 22,80, Amsterdam 229, Berlin 173,50, Dunaj 73,50, Stockholm 109,55, Oslo 106,80, Kopenhagen 94,85, Varšava 81,50, Budimpešta 85,75, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 3,37, Buenos-Aires 1,215.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—82, agrarji 48,50—49,50, vojna škoda promptna 368—372, begluške obvez. 67,50—69, 8% Bler. pos. 89,50—91, 7% Bler. pos. 79—82, 7% pos. DHB 87—88,50, Trboveljska 190—200.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 80 den., agrarji 48—49 (48,50), vojna škoda promptna 368—369 (368, 367), 10, 11. 365 den., begl. obvez. 68 den., 8% Bler. pos. 88—90 (88, 90), 7% Bler. pos. 78—80 (78, 85), 7% pos. DHB 87 den. — Delnice: Priv. agr. banka 202—205 (200, 210), Trboveljska 190—198 (198), Isis 16—25, Osj. sladk. tov. 130—135, Gutmann 25 den.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 84—84,50, vojna škoda promptna 365—366 (368, 366), begl. obvez. 68—68,50 (68,25, 68,50), 67,25 bl. (67), 8% Bler. pos. 87,50 bl. (88), 7% Bler. pos. 76—78 (78, 77,50), 7% pos. DHB 88,50 den., 7% stab. pos. 83,50—84,50. — Delnice: Narodna banka 6800—6900 (6900), Priv. agr. banka 199,50—203 (196, 190).

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica (78 kg, 2%) bač. srem. slav. 148—150, ban 146—150, bač. ladja Tisa in Begej 158—160, srem. ladja Sava 154—156, srem. ladja Sava 154—156, srem. ladja Donava 155—157, bač. ban. ladja Donava 156—158, bač. ladja kanal 156—158, ostalo neizprem. Prizadove cene so neizprem., koruza bač. in srem. 100—102, ban. 98—100. Vse ostalo neizprem. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 8. oktobra. 12.00 Reproduciran orkestralni koncert — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.15 Beethoven: Kreutzerjeva sonata v A-duru (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Jugoslovanska orkestralna glasba (Radio-orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. R. Kolarik) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nae, ura: Naš narodni kralj (stanojevič iz Belgrada) — 19.50 Sahovski kotiček — 20.00 Večer jugoslov. pesni, Sodelujeta: pevski zbor »Čankar« in Radio-orkester — 21.15 Koncert ruske glasbe (Radio-orkester) — 22.00 Cas, poročila, spored — 22.30 Dies irae iz Verdievega Requema (plošče).

Drugi programi

Cetrtek, 8. oktobra. Belgrad 1: 20.00 Orkester kr. garde — 22.00 Schumannov godalni kvartet. — Belgrad 11: 20.00 Split (Savković). — Zagreb: 20.00 Premos iz Belgrada — 22.30 Plesna glasba. — Dunaj: 19.30 Igre 22.30 Sopran — 23.45 Jazz. — Budimpešta: 20.00 Spvo-igra »Čudežni otrok« (o Mozartu) — 21.30 Ciganska glasba — 22.30 Klavirski trio — 23.30 Jazz. — Bratislava: 17.15 Vokalni koncert — 20.40 Vannijeva igra »Val buta v steno« — 22.10 Zbor — 22.40 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20.45 Respighijeva opera »Plamen«. — Prag: 20.00 Zbor — 20.30 Lezerjeva igra »Jeseni«. — 20.50 Orkester in solisti — 22.15 Lahka glasba. — Varšava: 19.50 Verdieve skladbe — 21.00 Simfonični koncert — 21.45 Lahka glasba — 22.30 Bachove in Brahmsove skladbe — 23.00 Plesne plošče. — Berlin-Königsberg in Hamburg: 20.10 Plesni večer. — Bratislava-Frankfurt: 20.10 Operetni večer.

je toliko treba v tem idej praznem, neumnem svetu.

Se nekaj! Sedaj kadim, ko Ti to pišem in spominja me vsaj ene prostosti, katero imaš, dasi je ne rabiš, katera mene teži — prostosti kaditi. Sovražstvo proti Nikotini raste in morda kedaj — kmalu prekipi! Jaz pa sem vedno stari grešnik... Pastirski list se je sprejel, kakor je zaslužil. Pri nas je marsikaj dobrega storil. Kako je zunaj, ne vem. Ti skoraj gotovo tudi ne, ker Tvoje ovčice so menda vse bolj, nego politiki. M. je bil uže enkrat v semenišči. H. notri sicer ne, pač pa v Ljubljani, vsaki teden skoraj. Ti se pa ne prikažeš od nikoder. O veliki noči, če bo časa kaj, Te s Tonetom obiščeva.

Novic več kot sem jih Ti že povedal, menda ne vem. Saj Ti je znano semeniško življenje. Vedno kaj novega, kaj kratkočasnega prinese dan s seboj, a malokdaj kaj posebnega, kaj takega, da bi ostalo človeku v spominu.

Bratovščina zmernosti — a propos v tem smislu in v tem okviru nima udov; pač pa zginja skoraj popolnoma lepa (nikar ne kolni) lepa pravim navada — točiti šnops v čast svojemu patronu in v telesno korist častilatočnega občinstva. Goldnarji za Ciril-Metodovo družbo so prišli v modo. Prav se mi pa zdi, da Ti je skušnja prehude špi-ee ob rogeh, s katerimi si se zaletaval zoper S... malo poablala. Te veš, da Te vsi pozdravljamo, med njimi pa prav posebej se

Janez Evangelist.

Mariborsko gledališče

Cetrtek, 8. oktobra ob 20: »Zorkas, Red B. Petek, 9. oktobra: Zaprti. Sobota, 10. oktobra ob 20: »Prva legija« — Premiera. Bloki. Nedelja, 11. oktobra ob 20: »Pohajanje v dolini cent-Horjanskis.

Montserrat

Kaj se je z njim zgodilo

(Opatija v nemškem Beuronu izdaja list »Benediktinsche Monatschrift« in neki benediktinec poroča v najnovejši številki, kako je bilo v benediktinskem samostanu, v španskem Montserratu, ko so tja prihrumeli rdeči in kar je videl na lastne oči.)

V juliju, avgustu in septembru je prišlo v Montserrat navadno več ko 2000 tujcev. Ker je bila pa letos revolucija, je bilo 19. julija, tedaj, ko je v Barceloni izbruhnila revolucija, le še kakih 450 do 500 vernikov. — Čeprav so bile že 18. prekinjene telefonske zveze in so 19. prišli samo prvi jutranji vlaki, je bilo do 21. julija popoldne popolnoma mirno na Montserratu. Tega dne popoldne pa je poseben avto pripeljal komuniste iz Barcelone, ki so dejali, da so turisti in so preiskali samostan, če bi se mogel braniti.

Medtem so prihajale razburkane vesti iz Barcelone in menihi in tuji so zvedeli, kako so v Barceloni rdeči požgali samostane in cerkve. Zato je 22. julija poslal opat dva mlada zdravnika, ki sta bila v samostanu pri duhovnih vajah, v Barcelono, da bi pomagala katalonski vladi. Medtem je bila montserratska cerkev vedno polna vernikov in ženske so uvedle ure večne molitve. Bilo je ob dveh popoldne, dne 22. julija.

Ko se je pred samostanom prikazala prva skupina komunistov. Bili so oboroženi in so imeli ročne granate. Pripravili so se, da spustijo cerkev in samostan v zrak.

Ko je stopil prvi komunist, ki je hotel zagnati prvo bombo, iz avta, se je sešel z nekim delavcem svojim znancom, ki je bil s svojo materjo nekaj dni na Montserratu. Delavec in njegova mati sta ga pregovarjala, naj vendar ne stori takega zločina. Komunist je s svojo bombo stopil nazaj na avto, rekoč tovarišem: »Nočem in ne morem zagnati bombe!«

Medtem so se pa nedaleč od samostana pripeljali še trije avtomobili boljševikov iz Barcelone, ki so čakali eksplozije, da bi nato napadli cerkev in samostan. Ob istem času je prišel poslanec dr. Solé y Pla, ki ga je poslala vlada, da bi rešil samostan. Posrečilo se mu je, da je pregovoril komuniste, ki so se odpeljali nazaj v Barcelono. Nato je poslanec govoril z opatom in mu naročil, naj se vsi preoblečejo v civilno obleko in zapustijo samostan, a cerkev bodo zaprli in na vsa poslopja nabili razglas, da si je katalonska vlada osvojila samostan.

A ko so v Barceloni zmagali boljševiki, so za-

čeli tudi po vaseh požigati cerkve. Blizu Montserrat je vas Monistrol. Znano je bilo, da je bil nekim vaščanom samostan trn v peti. Čeprav je dr. Solé y Pla ukazal revolucionarjem sosvetu Monistrola, naj opata odvedejo v Barcelono, se to ni zgodilo, ker rdeči iz Monistrola tega niso pu stili.

Stiska opata in menihov, ki so še ostali in vseh prebivalcev Montserrat je bila 23. julija tak grozna, da je ni moči popisati.

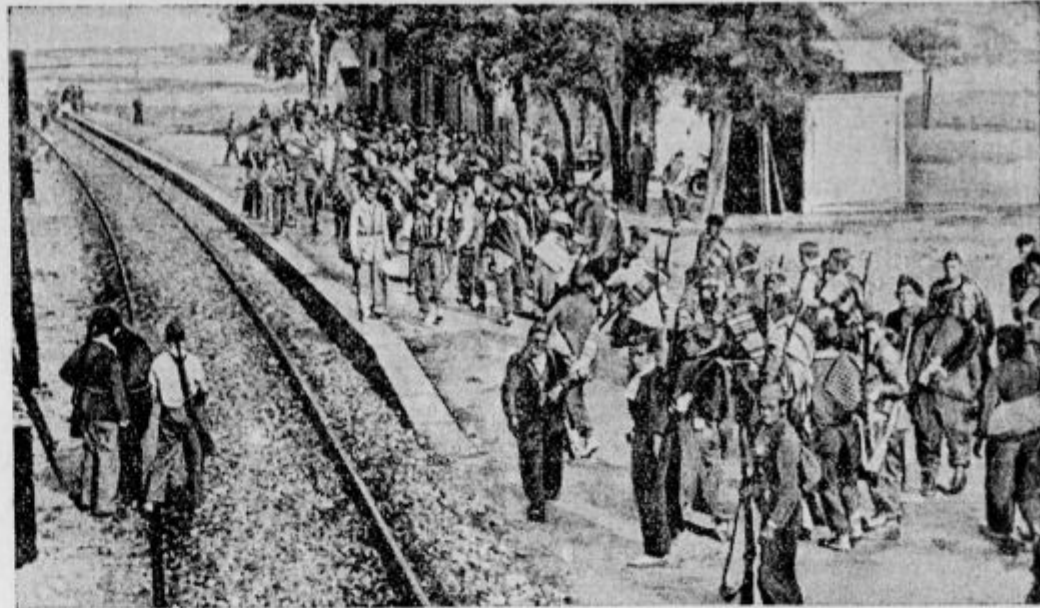
Opat se je hotel žrtvovati, da bi rešil menihe.

Hotel se je javiti komunistom, a smrt pastirja bi uničila tudi ovce. Slednjič je mogel opat oditi 23. julija kot ujetnik z Montserrat in 24. so začeli tudi menihi in gostje Montserrat odhajati. S posebnimi avtobusi so jih odpeljali v spremstvu policije in revolucionarjev v Barcelono. Da bi pomirili revolucionarje Monistrola in bližnjih krajev, ki so zahtevali, da se poruši cerkev in samostan, je vlada poslala dva svoja odposlanca na Montserrat. Bila sta dr. Solé in sedanji minister Puig y Ferrater, ki se je pogajal z menihi in prijatelji samostana, ki so še ondi ostali, in je natančno sestavil zapisnik cerkve in samostana. Ponoči so pripeljali v samostan letične bolnike iz barcelonske bolnišnice, ki so jih uradno vodili zastopniki vlade, nekaj zdravnikov in bolničarjev. Bolnike so dali v samostanski bolniški oddelek, ki je vzorno urejen in za zgled vsej Evropi. Na samostanske stolpe in na višine hribov so dali zastave Rdečega križa. Tako se je posrečilo rešiti samostan in vse zgodovinske zaklade.

Zal, pa niso mogli rešiti življenja vseh menihov. Nekateri so bili pobegnili v gore in komunisti so tri ujeli in ubili. Vsega skupaj so ustrelili 15 patrov.

Opat in 34 menihov se je rešilo v Italijo. Kakor povedo poslednja poročila, so rdeči umorili 21 patrov, 7 klerikov in nekega brata. Več ko 60 članov samostana je še v oblasti rdečih. Vso notranjost cerkve in vse, karkoli je z vero v zvezi, so slednjič vendarle razdejali.

V Rim je došlo poročilo, da so v Pogueu pri Madridu, kjer je semenišče patrov oblatov, rdeči ustrelili patra Pereza in šest semeniščnikov. — Novicijati v Urnietu, ki je blizu San Sebastiana, so komunisti napadli in zažgali. Samostanske patre so odgnali v koncentracijsko taborišče, predstojnik pa je za talec v mestu. Kaj se je zgodilo z drugimi, ni moči zvedeti.

Nazaj z vlakom. Rdeča milica nestrpno pričakuje, da se odpelje nazaj v Madrid, ker je zaman skušala prebiti obroč belih.

Od sani s pasjo vprego do letala

Dežela, ki je najbolj navdušena za letala.

Da si mogel pozimi priti iz Nomeja, ki je staro selišče iskancev zlata na severovzhodu Aljaske, v Fairbanks, v bližnji večji kraj, se je bilo treba še nedavno v silnem mrazu štiri tedne voziti s sanmi na pasjo vprego. Zdaj pa moreš isto pot napraviti, sedeč v razkošni kabini kakega potniškega letala v treh urah!

Le 29.000 belih ljudi živi na ozemlju Aljaske, pa 70 potniških letal opravlja na leto redni letalski promet! Zamislimo se le v mesto z 29.000 prebivalci, sedeč stalno 70 letal, ki vedno švigajo sem in tja, pa moramo verjeti, da je Aljaska dežela, ki je najbolj navdušena za letala.

A piloti imajo razen rednega prometa še drugačne naloge. Če kdo iznenada zbolí kje v dalji ob ustju reke Yukon, ne more čakati na redni promet. Stražnik, ki kje daleč na severu zajame kakega zločinca, naroči po brezžični poti pilota, da pride ponj in po zločinca.

Nedavno si je neka mlada gospa najela letalo samo zato, ker si je silno želela nove pričeške, nove preproge in podobno — na stotine je malenkosti, ki si jih prebivalci z Aljaske želijo in jih z vožnjami z letali hitro dosežejo.

Po vsej Aljaski je znan Sam White, »leteči nadzornik«. Njegov hidroplan je štrah vseh divjih lovcov, ki izven lovske sežije lovijo losose. Mnogo je misijonarjev in duhovnikov, ki obiskujejo svoje, daleč naokoli razkropljene vasi z majhnimi letali. Slednjič je še omeniti Charlesa Goldsteina, »letečega trgovca s kožami«, ki s svojim letalom v 30 dneh obleti vse svoje pokrajine za kože, za kar je prej s sanmi potreboval pet dolgih zim.

Posebnost Aljaske so tudi »leteča sodišča«. V prejšnjih časih so se morali sodniki, pisarji in

državni pravdniki ter sodni sluga voziti s sanmi po obširnih pokrajinah, da opravijo svoje sodniške opravke. — Na Aljaski je tudi moderno, da si za izlete naročijo letala. Nedavno je eden izmed najdržnejših pilotov severa, Frank Durbandt, pripeljal skupino turistov na rob žrela ognjenika Aniakbaka, ki še vedno bruhá. — Na Aljaski mora pilot nuditi tudi prvo pomoč v neizodah ali pa oskrbovati razna nakupovanja — od otroškega perila do porcelana in čevljev in sadja. Ljudje, ki niso prej njih otroci niti malo poznali sadja, dobivajo zdaj zaradi letalskega prometa sveže sadje, pomaranče, ananas in razne delikatese.

Z letali prevažajo tudi zlato, več ko za milijon dolarjev na teden. Frank Knight, slaven pilot Aljaske, je pripeljal nedavno tudi dele za stroje za neki rudnik, ki je ob vznožju nekega nedostopnega ledenika. Deli stroja so bili privezani spodaj na letalo. Pilot je v pravem trenutku prerezal vrvi in deli so padli vprav na snežno brdo. Celo dinamit, ki so ga skrbno zavili v debele plahte, so že metali z letal raznim naročnikom, ki so ga nestrpno pričakovali.

Tudi za razpošiljanje ribjih konzerv, ki je važen dohodek Aljaske, so letala neprecenljive vrednosti. Časih se po tvornicah za konzerve pokvarijo stroji; jako važno je, da stroji nemoteno delujejo, ker je natančno določeno, koliko konzerv izdelajo na dan. Letalo prileti na pomoč, priskrbi popravilo in onih 175 škatel konzerv v minuti je s pomočjo letala vseeno na mestu. Neke konzervna tvornica je nedavno plačala 75 dolarjev za neznačno popravilo, ki ga je priskrbelo letalo, a lastnik tvornice je dejal, da bi plačal desetkrat več, ker bi bila večja izguba, če bi morali stroji stati.

Nahod, v eni uri odpravljen

Dunajski zdravnik dr. Adolf Mechner je trdil pred nekaj dnevi v družbi več zdravnikov, da je iznašel zdravilo zoper nahod in zoper kronično kihanje. Dr. Mechner že nekaj časa zdravi revmatizem s strupom čebel. Na bolnikih je opazil, da so se nekateri, ki so bili tedaj zelo nahodni, takoj iznebili nahoda. Učinek zdravila je bil še večji, ko je vzel zdravnik namesto čebeljinega strupa strup neke južnoameriške kače. Zdravilo se imenuje viperin, ki je mazilo, ki se z njim človek namaže enkrat do dvakrat na dan po spodnji lakti. Tisti, ki so se z viperinom že mazali, so že čez nekaj minut, celo čez nekaj sekund občutili, kako se je zamašeni nos kar ohladil in so spet lahko dihal skozi nosnice. — Najbolj nadležen nahod je tisti, ko je treba venomer kihati, tudi po 40- do 50 krat na dan. Tudi to kihanje se je že čez nekaj minut ustavilo, čim so se po roki namazali z viperinom. Dr. Mechner je v enem letu zdravil več sto ljudi z viperinom in skoraj vsi bolniki so bili takoj ozdravljeni. — Jako priporočljivo za nahod je tudi, pravi neki zdravnik, če v četrt kozarca mrzle vode kaneš tri kapljice joda in izpiješ. Če to dva, trikrat na dan ponoviš, se čez dva dni iznebiš nahoda.

Če hočete vedeti

Čudovita bolezen. Najčudovitejša bolezen, ki so jo kdaj odkrili, je ta, da človek prav nikoli ne občuti žeje. Ljudje, ki imajo to bolezen, bi mogli od žeje umreti, ne da bi bili kaj žejni. Bolezen prav za prav ni nevarna, ker morejo bolniki piti, če hočejo, le da žeje nikoli ne občutijo, a bolezen je vendarle neozdravljiva. Doslej poznajo zdravniki samo štiri take bolnike na svetu.

Indijanci nimajo prostora. Tako imenovano rezervatno pokrajino, ki so jo svoj čas določili za bivališče severnoameriškim Indijancem in ki meri

»Strop je prenizek za harfo, pa takole igramo!«

25 milijonov hektarjev, bodo morali letos povečati še za 10 milijonov hektarjev. V poslednjih letih ni namreč nič več nazadovanja rojstev med Indijanci in jih je zdaj vsako leto več. Ker je rezervatno ozemlje večinoma nerodovitno, ne moreta uspevati ondi poljedelstvo in živinoreja in Indijanci živijo v največji bedi. Zадnja leta jim je morala država izplačati 79 milijonov dolarjev podpore, zato pa vlada meni, da jo bo manj stalo, če izroči Indijancem še 10 milijonov hektarjev zemlje za 100 milijonov dolarjev vrednosti. Tako se bodo mogli nekdanji gospodarji Amerike spet sami preživljati.

Deset let prisilnega dela..., se glasi obsodba sovjetskih sodišč, ki doleti vse tiste, ki so se upali kaj reči zoper vlado. Z rogajočim smehljajem nadzirata Juda Berman in Firin obsojence.

Nekoč je bila trdnjava... Pogled na ponosno, lepo trdnjavo Španije, na Alcazar, kakršna je zdaj.

Internacionala barbarstva

Nov pohod barbarov in barbarstva ograja Evropo in ves kulturni svet. Deloma se je to barbarstvo lotilo že tudi stare, krščanske kulture z vsem, kolikor je je še ostalo v moderni družbi. Barbarstvo se je lotilo človeškega občutenja, umetnosti in znanstva, miru, reda, skladnega sožitja, pristne ljubezni do družine, do človeške skupnosti in do domovine. Novo barbarstvo tepla vse to z nogami in še celo oznanja, da je to napredek, zmagovalstvo nove kulture. Medtem ko je Španija vsa v plamenih, pa se predsednik zbornice, Martinez Barrio, ni prav nič sramoval razglasiti po svetu, da »se zdaj bijeta dve kulturi druga z drugo in sicer propadla katoliška kultura in novorojena boljševiška kultura.« Ni treba, da opisujemo junaška dela te nove kulture. Dan na dan so jih polni vsi listi po vsem svetu. Ne pišejo o njih samo tako zvani desničarski časopisi ali ljudje reda, marveč jih grajajo tudi levičarski in protikatoliški listi, ki so navzleč svoji volji prisiljeni pripoznati, kar je neizpodbitna in čim bolj žalostna resnica. Treba je le, da se ozremo na to mrko in krvavo sedanost, da moremo že zdaj za slutiti, kakšne strahote obeta »nova kultura« za bližnjo ali daljnjo bodočnost, ki morejo biti še groznejše, kot so zdaj v Rusiji in v nesrečni Španiji. (La Civiltà Catholica 19. 9. 1936.)

Belega jelena so ustrelili na Meklenburškem, kar je velika redkost.

Čebele

Nedavno so v londonski kristalni palači otvorili 14. mednarodno razstavo medu, ki so ga pridobili čebelarji grofij Kent in Surrey. Razstava je zato pomembna, ker jo je otvoril Lloyd George, ki se je s svojega potovanja po Nemčiji povrnil spet na svoja posestva in se posvetil svojemu najljubšemu opravku — kmetovanju. Z isto žilavostjo, kakršno izraža v ljubezni ali sovraštvu, goji tudi čebelarstvo. V svojem otvoritvenem govoru je dejal, da je sam jako vnet čebelar, da se spominja časov, ko so imeli posestniki le malo panjev in da se je dandanašnje število čebelarjev jako pomnožilo. Povedal je še, da je treba s čebelami čim najlepše ravnati, ker le tako bodo te marljive delavke proizvajale najboljše med. Vse to mu je znano iz lastnih doživetij. Dodal je še, da se zdaj veliko manj medu uvažá v Anglijo in priprichen je, da bo angleški med zaslovel tudi po vsem svetu.

Kar je Lloyd George povedal o čebelah, je prav tako primerno za poedine narode. Tisti narodi, ki imajo dobro vlado in ki lepo ravnajo z njimi, bodo tudi zmogni velikih del, bodo lažje prestali duševne in gospodarske krize kot oni narodi, ki imajo slabe državnike. Evropi bi bilo danes veliko bolje, če bi po končani svetovni vojni ravnali z nekaterimi narodi tako, kakor je treba ravnati s čebelami. Potem bi se bili prej povrnil na ona mesta, ki so zanje primerna in svet bi bil prej uravnotežen. Zdaj ni prilika, da bi preiskavali, kaj je bilo glade na to napak in kdo je zamudil pravo uro. Glede na Davida Lloyda Georgea je omeniti, da se je prilično prej ko drugi spomnil modrosti, ki jo je oznanil na londonski razstavi medu, modrosti, ki je le zato modrost, ker je taka lahkomisljiva preprostost.

Ali ptiči kdaj pozabijo peti?

Znani vzhodnopruski ptičeslovec (ornitolog) Christoleit je opazoval, da ptičje petje ni več tako lepo, kot je bilo pred desetletji. To je opazil zlasti pri taščici, senici in velikem slavku. Ko je poslušal njih petje, je dognal, da so izpuščali poedine »kitice«, da so peli bolj preprosto in je bil tudi njih glas bolj suhoparen. Zlasti nekateri ptiči, ki so časih tako veselo zažvrgoleli in gostole dolge popevke, so zdaj zbegnani. Drugi opazovaleci ptičev pa menijo, da velja vse to le o tistih ptičih, ki živijo na mestnih vrtovih in drevesih in da se ni bati, da bi ptiči pozabili peti.

»Kaj je deficit?«

»Deficit je tisto, kar imaš, ko že ničesar več nimaš.«

Risto Savin: Matija Gubec

(Premiera ob otvoritvi nove sezone).

Pričeli smo z novo operno sezono. Pričeli prav pomembno, ko je stopila na uvodno mesto predstava slovenske operne umetnine in tako tudi z ozirom na operno umetnost nakazala pravi značaj slovenskega gledališča. Doživeli smo ob tej priliki krstno predstavo domače opere »Matija Gubec«, ki jo je napisal in uglašil skladatelj Miroslav Širca, odnosno Risto Savin, kot je njegov psevdonim.

Spridlo skromnosti domačih opernih umetnin je »Matija Gubec« toliko močna tvorba, da je upravičeno stopila v spored predstav našega opernega gledališča. Snov tega dela je zajeta iz domače zgodovine in se nanaša na znane kmečke punte in njih žalostni konec; pa se zgodiže ob zgodovinskih osebah Matije Gubca, Ilije Gregorčiča, Andrije Pasanca in drugih. To snov je dramatsko obdelal skladatelj sam. V sredino je postavil Matijo Gubca — kmečkega kralja — ter njegovo tragično usodo. Ob njej pa je razvrlil in razvil še več drugih dogodkov, kot usodno ljubezen med Jurkovičevim Janom in med Gjurmom Mogajcem, tragičen razplet usode Pavla Jurkoviča, zločinstvo izdajstva godca Joska itd. Vsa ta snov je povezana v celoto, a vendar ne tako, da bi se prelila v en sam doleden vzpon, temveč so posamezni dogodki nekako nanašani drug v drugemu, pa pri tem večkrat ne doledno do konca izpeljani, kar ovira pravo dramatsko napetost. Zunanja učinkovitost je sem ter tja malo pretirana in včasih zasije iz dela prav ljubezniva naivnost. Nekoliko šibki dramatični zamisli in zgradbi se pač pozna, da je delo glasbenika, ki je iskal čim širše možnosti svojemu glasbenemu izrazu. In to slednje mu je uspelo. Skladatelj si je z libretom ustvaril polje za razmah vsestranske glasbene fantazije in ta velika pestrost tudi dejansko predvsem pomaga delu do učinka.

Risto Savin se je sam pravo označil za novoromantika. Iz te njegove miselnosti raste tudi njegovo delo. Tako vsebinska stran, ki sloni na dogodkih narodove zgodovine (mimogrede opomnimo je Savin v tem delu bolj povzdignil hrvaško kot slovensko bistvo) uporablja narodne prvne in jih vpleta v dejanje; enako pa tudi glasbena stran, ki se rada brati za narodno glasbeno motiviko. Glasbena snov, ki jo je Savin ustvaril v »Gubcu«, je v bistvenih potezah glasbene novoromantična, to se pravi, da spada izrazito v vrsto programske glasbe, one, ki z vsemi razpoložljivimi sredstvi elika notranje in zunanje dogodke na asociativni osnovi. Razvojna stopnja tega izraza pa se giblje tam nekje med Wagnerjem in Richardom Straussom, pri čemer pa kaže tudi še druga znanstva, na pr. z ruskim naturalizmom ali z verističnimi znaki. Vendar se v glavnem obrača k nemški smeri (tipično je pretežno recitativno petje proti melodično razgibanemu orkestru), kar ji tudi nehoti daje nekako nemški značaj, česar tudi česta uporaba slovenskih in hrvaških narodnih glasbenih motivov ne more prav zabraniti, čeprav vabi domača občutja. V tvorbo takih stilnih znakov je izlil Risto Savin svojo glasbeno fantazijo, ki ne pogreša samoniklosti in tudi ne izrazne moči. Zato je ves ta tonski svet živahen in zanosit ter prepušča po svoji široki melodioznosti, po živahni ritmiki in po pestri harmoniki, kar še posebej zamami v lepih barvah, ki jih ustvarja instrumentacija. Vse to odkazuje umetnini posebno mesto v okviru našega domačega opernega ustvarjanja in zato je prav, da je prišla v spored našega opernega gledališča.

Prav pa je tudi, da se je uprizoritvi te umetnine posvetila skrbna pozornost, ki je delu ustvarila privlačno podobo. V epredni režiji prof. Šesta so dobile posamezne scene živahno slikovitost in je bil po možnosti jasno nakazan dramatični razplet. Ker je opera pisana precej velikopotezno in bi zato rabila za svojo polno učinkovitost več širokega prostora in osebja, je mestoma — zlasti v prizorih množic — dejanje nekam zastajalo in je popuščala napetost; drugje zopet niso mogli prizori zaradi drastičnosti (pobjoi) do pravega učinka. Vendar pa je celota toliko močno zgrajena, da prepriča. — Glasbena stran dela je vodil dirigent dr. Švara. Glasbeno snov je zajel pristno po njenem položaju in jo temu primerno izoblikoval. Orkester je zvel zelo polno in ubrano in je izčrpal v snov vloženo vsebino. Tudi pevka stran je stala trdno; zbor je zvel v svojem delu prav jasno in gotovo, solisti so bili trdni. Le to je čudno, da v našem opernem gledališču ni mogoče povzpeti se do one stopnje, kjer bi zavladalo dosledno in pravo soznanje med orkestrom in solisti, kjer bi orkester pevca podpiral, a ga ne zagrinjal in dušil.

Sicer pa so solisti svoje sposobnosti razvili in mnogo doprinesli k uspehu dela. — Naslovno vlogo Matije Gubca je zgradil baritonist g. Primožič v lik trpke žalosti in bolečine, ljubezni in žrtvovanja, neomajne moči in veličastno ponosnega samozatajevanja, pa ga dopolnil s pevskimi lepotami. — Vrsti možatih kmetov-puntarjev so v igri in petju ustvarili trdne podobe: g. Petrovič, čigar Pasanec je nosil v sebi mrko resnost in kremenito zvestobo, g. Marčec, ki je dal Iliji Gregorčiču trden povdarek, g. Franci, ki je znal mladega Mogajčiča po-

dvigniti bolj v junaštvo, kot v ljubavni nežnosti. g. Kolacio, čigar Mačkomej se je dobro postavil ob stran drugih, g. Burger, ki je malo vlogo kapetana Kupiniča ugodno razvil, le da je glasovno nekam tonil, in končno kot gost g. Beletto, iz čigar velike tvorbe moči je dobil stari Pavel Jurkovič pretresljivo podobo poštenjaka, ki ga je tuj napuh, pohotnost in zlo povsem strilo in končno ugodnobilo nega in njegovo družino; ta lik je zrasel in prepričal se bolj sprčo lepote petja. Jurkovičevu ženo Maro je v tihu zvestobo in junaštvo razvila ga. Kogejeva. Hčerko Jano pa je upodobila ga. Ribiceva, ki je sicer dramatsko bolj slabotni lik čistega dekleta, ki ga pohotno nasilje vrže v blaznost, gradila dosledno in z iskrenim občutjem v igri in petju. — Prav dober interpret izdajškega godca Joska je bil g. Janko v dobri igri in v prikladni maski. Nasproti skupini kmetov je stal učinkovito v svojem pohotnem gospodstvu in neusmiljenem tiranstvu Susedgrajski gospod Ferenc Tachi, ki ga je dobro razgibal in mu dal pravi značaj, g. Zupan. Manj poudarjene vloge bana Turpoljskega, Petra Bošnjaka, sodnika in dveh hlapcev so podali (v istem redu) g. Goraki, g. Sekula, g. Kolacio ter gg. Hvastja in Kristančič, ki so vsi ugodno podprli celoto igranja in petja.

Tako nam je bila krstna predstava Savinovega »Matije Gubca« prav lepo doživeti, ki nam je vsaj deloma izpolnila praznino, doživljeno sprčo zastaja in tišine, ki sta nastali sicer v domači operni tvornosti. V. U.

Plui

Divjaški napad na žensko. Pri Sv. Kungoti pri Pluiju se je zgodil obžalovanja vreden dogodek. Posestnikov sin Sebastijan Topolovec in 30 letna Liza Keiserberger, žena posestnika, sta prišla na travniku radi paše navzkriž. Beseda je dala besedo, nastal je preprič, med katerim je Topolovec segel po grabljah ter udrihal po svoji nasprotnici toliko časa, da jo je potolkel na tla. Gotovo bi ji bila zelo slaba predla, da niso prišli pravočasno ljudje, ki so surovega prepodili. Policisti so morali ptujske reševalce, ki so Keiserbergerjevo prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili težke poškodbe na vsem telesu, posebno na glavi; zlomljena ima tudi levo roko. Epilog tega spopada se bo odigral na sodišču.

Skratinka se je pojavila v Pluiju in njegovi okolici. Izolirnica ptujske bolnišnice se že polni otrok in odraslih oseb.

Potres preteklo soboto smo občutili tudi v Pluiju. Potres je trajal le dve sekundi, vendar je bil precej močan in marsikateri se je bil močno prestrašil. Potres je nastopil okrog 10 minut pred 5 uro popoldne.

Laško

Dne 6. oktobra je bil razrešen celotni občinski odbor občine Laško glasbeno odredbe kr. banke uprave. Za začasnega predsednika je postavljen hotelir g. Trop Ognieslav z naslednjimi člani uprave: gg. Gerkman Franc, posesnik in prokurist, Ferencak Miloš, kom. finančne kontrole v pok., Dezelak Ivan, posesnik, in Hrastelj Peter, mizarski mojster, vsi v Laškem. Nova občinska uprava je prevzela takoj posle in so bili vsi člani tudi zapriščeni. Za občinske volilve, ki bodo dne 25. t. m. je že potrjena lista, katere nosilec je g. Trop Ognieslav. Druga lista je lista dosedanjega župana g. dr. Roša.

Naznanila

Liubljana

1. Komorni koncert z izredno zanimivim sporedom bo v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 20 v mali filharmonični dvorani na Kongresnem trgu v 1. nadstropju. Na tem koncertu bo imela večina koncertne publike priložnost slišati vrhunskega klavirista gospoda Arturja Gervina, ki sodeluje na tem koncertu kot gost in bo izvajal Bachov koncert v d-molu in Marcellov koncert za klavir in godalni orkester. Poleg tega bomo slišali še Prokofijevu overture na židovske naprave za klavir in godalni orkester. Dalje Ronsselevo Sinfonieto in Škerjančev Preludij za godalni orkester. Vse točke dirigira gost Bojan Inkovov, bolgarski dirigent iz Sofije. Vse prijatelje komorne glasbe opozarjamo na ta koncert v ponedeljek, dne 12. t. m. Predprijaja vstopnice v Matijini knjižarni. Sedeži od 15 Din navzdol, stojišča po 5 Din, dijaška po 3 Din.

1. Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gurtus, Moste.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.

Četrtek, 8. oktobra: »Tudi Lela bo nosila klobuke.« — Red Četrtek.
Petek, 9. oktobra: ob 15 »Prva legija«. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din navzdol. Izven.
Sobota, 10. oktobra: »Kralj Lear«. Red A.
Nedelja, 11. oktobra: »Florentinski slavniki«. Izven.

OPERA — Začetek ob 20.

Četrtek, 8. oktobra: »Madame Butterfly«. Gostuje tenorist Arant Drmota. Izven. Cene od 36 Din navzdol.
Petek, 9. oktobra: »Zaprto«. Red A.
Sobota, 10. oktobra: »Dvojni književodstvo«. Premierski abonma.

Sport

VII. balkanske igre v Atenah

Tretji dan tekovanja. — Jugoslavija na drugem mestu, tik za njimi so Romuni. — Grki vodijo z velikim naskokom točk.

Atene, 3. oktobra.

Današnjim tekam je prisostvoval tudi grški prestolonaslednik, katerega je občinstvo ob njegovem prihodu v stadion vihrano pozdravljalo. Kakor pri vseh prejšnjih tekovanjih, tako so bili tudi danes deležni grški atleti največjih ovacij in to po vsej pravici, ker so bili tudi dejansko najmočnejši.

Slab dan jugoslovanske lahke atletike.

Našim atletom se čedalje bolj pozna, da so se za letošnje balkanske igre prav slabo pripravili. Glavne vzroke za naš neuspeh je iskati v nepopolnosti tekovanja in v nekompletni postavi, kar sem že opetovano poudarjal. Poleg tega pa pride zraven še drug, morda prav tako važen vzrok, namreč denarno vprašanje. Medtem, ko drugi narodi veliko dajejo v te svrhe, se moramo pri nas žal vedno boriti s finančnim vprašanjem, ki igra pri vseh takih ekspedicijah eno najvažnejših vlog. V tem pogledu so vsi narodi, ki sodelujejo na letošnjih balkanskih igrah, mnogo na boljšem, zlasti pa Grki, ki dobivajo od svoje zveze vse kar hočejo. Možnost jim je dana, da lahko skupno trenirajo, da si lahko nabavljajo vse, kar je za trening potrebno, imajo na razpolago izborne inozemske trenerje, maserje itd. Vse to pa je dandanes za uspeh pri tako hudi konkurenci, ki postaja tudi na balkanskih igrah vedno večja, nujno potrebno.

Grki vodijo.

Grki so trenutno najmočnejši balkanski narod v lahki atletiki. Pri olimpijskem ceremonijelu, ki se vrši po vsakokratni točki, se sliši skoraj vedno samo grška državna himna. Kakor pri svetovni olimpijadi v Berlinu, tako se vrši namreč tudi tu v Atenah olimpijski ceremonijel, ki obstoji v tem, da pridejo na za to določen prostor sredi igrišča prvi trije zmagovalci: prvi stoji na zvišenem odru na sredini, ostala dva pa na obeh straneh, in sicer drugi na desni, tretji na levi strani. Nato zaigra godba državno himno prvega zmagovalca, visoko nad areno se pa dvignejo državne zastave zmagovalcev; na sredini je zastava prvega zmagovalca, ob straneh pod drugo in tretjo plisirancev.

Grki topot zasluženo zmagojujejo; so boljše borci od ostalih in so se za te balkanske igre tako pripravili kakor morda dosedaj še nikoli. To je popolnoma razumljivo, saj se vršijo borbe na njihovih tleh in kdor pozna Grke, ta ve, da oni tega ne bi prenesli, da bi bili na svojih tleh in pred svojim občinstvom premagani.

Lep napredek Romunov.

Romuni so se nam danes zelo nevarno približali, saj so samo za pet točk za nami. Če mi pri jutrišnjih tekmah ne bomo dovolj oprezní ali če bomo imeli samo malo smole, ki nas itak že ves čas spremlja, potem se ne bomo smeli ravno preveč čuditi, če nas bi oni prehiteli za kako točko. Jutri se bo bila najostrejša borba med nami in njimi. Verjetno sicer ni, da nas bi mogli dohiteti, ker imamo v nekaterih točkah dobre zasedbe, a vendar niso izključena presenečenja, kakor so bila na primer danes. Naši bodo vsekakor napeli vse sile, da obdržijo med balkanskimi narodi drugo mesto, kot dosedaj.

Nekaj o posameznih današnjih točkah.

V sprintih smo bili danes slabi. Pletershek se je v teku na 200 m v svoji skupini plasiral kot drugi v predteku, Bauer pa kot tretji. V finalni borbi pa je prišel v poštev za točke samo Pletershek s svojim četrtim mestom. Najboljši Grk Frangoudis je tekel 22,9 sekund. Istotako je zasedel Banšček samo četrto mesto v finalni borbi v teku čez zapreke na 400 m. V teku na 5000 m pa je danes popolnoma odpovedal Krevs. Dosegel je predzadnje mesto in se sploh ni plasiral. Na njegove točke se je gotovo računalo. Bručan, ki je bil sicer skoraj ves čas v ozadju, je proti koncu dobro potegnil in se plasiral na četrto mesto. Njemu in še prav posebno Krevsu se je poznala prejšnja utrujenost. V disku je naš Kleut z metom 43,05 m dosegel samo tretje mesto. Vučević pa radi blesure na roki, ki jo je dobil pri suvanju krogle, sploh ni prišel v poštev za točke. Kakor na 5000 m, tako je bil tudi v skoku v daljavo prvi Romun. Dr. Buratović je s skokom 6,59 m dosegel tretje mesto. Drugi Jugoslovian Mikšić se ni mogel uveljaviti. V kopju je dosegel naš Markošič četrto mesto z metom 58,38 m, dočim je bil Smejda, naš drugi zastopnik, na šestem mestu, samo za dva cm manj kakor Turk Melih, ki ga je zalučal 54,80 m daleč. Največje zanimanje pa je tudi danes vladalo za balkansko štafeto 800×400×200×100 m). Grki so že takoj pri prvi predaji vodili ter so svoj naskok pozneje še nekoliko povečali,

tako, da jih ni bilo mogoče dohiteti. Naši, ki so nastopili v postavi: Goršek, Stevanović, Pletershek in Kovačič, so svojo pozicijo pred Romuni, ki so se plasirali na tretje mesto, dobro držali in so razdaljo med njimi in nami počasi, a gotovo povečavali. Zmagali so Grki z rezultatom 3:24,7, na drugem mestu smo bili mi z rezultatom 3:28,4 Romuni kot tretji so dosegli čas 3:31,4.

Balkanski lakoatletski kongres.

Danes dopoldne in zvečer se je vršil tudi balkanski lakoatletski kongres, ki je pretresal razne stvari, ki se tičejo nadaljnjih balkanskih iger in lakoatletskega športa na Balkanu sploh. Napravljeno so bili nekateri važni sklepi in to, da se vrše balkanske igre leta 1937, v Romuniji, leta 1938, v Jugoslaviji, leta 1939 v Bolgariji. Če bi na primer Romunija iz kakršnegakoli vzroka prihodnje leto ne priredila balkanskih iger, tedaj se bodo vršile v Jugoslaviji; sploh je bil napravljen tak sklep, da pride na vrsto vedno naslednja država, če bi ona, ki je pred njo ne mogla ali ne hotela prirediti balkanskih iger. Potrjeni so bili tudi nekateri balkanski rekordi, postavljeni v poslednji dobi; amatersko vprašanje je bilo tudi ob tej priliki na dnevnem redu. Predlog Grčije, da bi prirejale tudi ženske balkanske igre, je bil odklonjen. I. R.—er.

Kako se učijo Vaši otroci?

Ne pozabite, da je uspeh v šoli odvisen od prehrane. Dajte svojim otrokom, predno gredo v šolo, skodelico Salvomalt, to jači kosti, zvišuje tek in pospešuje prebavo. Salvomalt je okusen in stane samo: škatljica

100 gr Din 10.—, 250 gr Din 20.—, 500 gr Din 38.—, 1 kg Din 72.—

IZDELUJE:
ZAGREBAČKA DION. PIVOVARA 1
TVORNICNA SLADA, ZAGREB

Balkanske igre so zaključene

Atene, 6. oktobra.

V torek so se v Atenah zaključile letošnje balkanske igre, pri katerih so Grki z veliko premočjo dosegli zmago. Jugoslavija se je tudi letos plasirala na drugo mesto, čeprav se ji je Romunija proti koncu tekovanja že nevarno približala. Grki so zmagali s 150 točkami, to se pravi 78 točk več kakor Jugoslavlani, ki so si priborili 72 točk in drugo mesto. Romuni zaostajajo za Jugoslavlani le za sedem točk.

Rezultati zadnjega tekovanja so naslednji:
Maratonski tek: 1. Kiriakides (Grčija) 2:49:10 (nov balkanski rekord); 2. Gal (Romunija) 2:59:40; 3. Grčija, 4. Bolgarija, 5. Belas (Jugoslavija).
Skok ob palici: 1. Tanos (G) 3,90 m, 2. Dojčev (Bolgarija) 3,70 m, 3. Bakov (J) 3,60 m.
1500 m: 1. Georgakopoulos (G) 4:06,8, 2. Goršek (J) 4:07,8.
Disk (helenski stil): 1. Syllas (G) 41,78 m. Jugoslavlani se niso plasirali.
400 m: 1. Mantikas (G) 51, 2. Nemes (R) 51,4, 3. Pletershek (J) 51,6.
300 m: 2. zaprekami: 1. Krevs (J) 10:6,2.
4×100 m: 1. Grčija 43,9, 2. Jugoslavija 44,1, 3. Romunija 44,7.
Končno stanje točk: Grčija 150, Jugoslavija 72, Romunija 65, Turčija 28 in Bolgarija 17.

ZZSPO. (Službeno.) V petek, dne 9. oktobra ob 20 v danesnem salonu kavarne Emona seja upravnega odbora. — Posloma signurno in točno!
ASK PRIMORJE (centralni odbor). Važna odhodna seja danes (8. t. m.) ob 16,30 v kavarni »Zvezda«. Zaprta je udeležba vseh gg. odbornikov. — Tajnik.

Alja Rahmanova:

Tovarna novega človeka

Roman.

Tako so »delali« božji ljudje, dokler jih ni, popolnoma onemogle, presenetila svetloba zgodnjega jutra. Počasi so se plazili iz shajališča in se skrivoma vračali v mesto, utrujeni in zbiti; toda na njihovih bledeh, izmučenih obrazih se je lesketal odsev velikega veselja...

V »Tovarni novega človeka« se je zgodilo nekaj, kar je vse zelo razburilo, najbolj pa tovariša Vladimirovega samega...

V jedilnici, kjer je pravkar izpla skupina fantov in deklet svoj jutranji čaj, je našla služkinja Paša na tleh ikono. Z velikim krikom jo je dvignila s konci prstov, kakor bi bila strupena kača. Vsi prebivalci doma so pritekli skupaj. Kljub zasliševanju, ki se je takoj pričelo, niso mogli ugotoviti, kako je mogla priti ikona semkaj. Vsi so se nezaupno spogledovali, a javil se ni nihče. Vladalo je veliko razburjenje, zakaj izključitev iz Tovarne in izguba pajolke je grozila ne samo lastniku, temveč skoraj gofovo tudi njegovim ožjim prijateljem, ki jih bodo prav lahko osumili sokrivde.

Tedaj je tovariš Vladimirov odredil, da mu lahko vsakdo v njegovi pisarni — med štirimi očmi — izpove dejstva, ki bi mogla priversti do odkritja kriveca. Prijavila se je vrsta fantov in deklet; Vladimirov, ki je bil že pred tem slabe volje, je sedaj skoraj izgubil glavo — gotovo bo prišel na sled neprijetnim stvarim...

2. Obrok živeča.

Tovariš Vladimirov je ukazal, naj mu prinesejo sliko v njegovo pisarno. Ikona je bila majhna, jajčaste oblike, v premeru nič več kot 3 cm velika, pobarvana z oljnato barvo in obrobljena z ozkim, kovinskim okvirjem. Vzel jo je v roke in si jo pobilje ogledal.

V ospredju je stal svetnik; ena roka mu je ležala na prsih, v drugi, ki je bila iztegnjena, je držal zvitek papirja. Glavo mu je obkrožal tradicionalni svetniški sij, noge pa so mu tičale v prav posebnih rumenih nogavčah in grobih čevljih. Svetnik je stal na bregu reke, za njim pa so se dvigali obrisi samostana, ki so se odbijali od živomodrega neba.

Kdo bi pač to bil? je razgledljal tovariš Vladimirov in se pričel potapljati v izraz svetnikovega obraza. Bil je zanimiv obraz. Na prvi pogled je bil videti neskončno mrk in čemeran. Oči so gledale z izrazom največje groze, skoraj tako, kakor da so uprte v ostudnega zločinca. Toda čim dlje se je tovariš Vladimirov poglobljal v sliko, tem bolj se je izpreminjal vtis, ki ga je nanj napravljalo svetnikovo obličje. — Slednjič se mu je zdelo, da so se njegove oči nekoliko priprle, kotički njegovih ust nekoliko zavlekli in da se mu ljubezljivo, dobrohotno in malce porogljivo smehlja...

Tovariš Vladimirov je s silnim zamahom vrgel sliko od sebe — prevzel ga je občutek strahu. Ni mogel razumeti, da more mrtva podoba v nekaj minutah vzbuditi v njem čisto nasprotna si vtisa.

»To so moji živelci!« si je dejal. »Sem pač preveč delal zadnje dni. Vzeti moram dopust in se nekoliko spočiti. Za vraga! Kdo pa je prav za prav ta zanimivi svetnik, ki se mi tako prijazno reži?«

Zopet je vzel ikono v roke. Iz sprednje strani ni mogel ničesar razvideti, zato je ikono obrnil. Tovariš Vladimirov je poblebel; ikona mu je padla iz tresočih se

rok. Na zadnji strani je razbral, kar je napisala nespretna roka kakšnega starca:

»Slika svetega Čudodelca iz Verhoturja.«

»Simeon Pravični! Moj patron!« je dejal. »Kako je vendar prišla ta slika v naše poslopje? In zakaj ravno on? Ali je tu kakšna zveza z besedami prerokovalke? Kaj naj sploh vse skupaj pomeni?«

Tovariš Vladimirov, ki se je sicer vedno toliko ponašal s prisotnostjo duha in z jasnostjo misli, je bil sedaj čisto iz uma. Bil je namreč popolnoma prepričan, da je v svoji Tovarni in v svojem srečju že davno opravil z Bogom, s svetniki in z vsemi temi »vragolijami, kakor je imel navado reči; zato ga je sedaj najbolj zabolelo to, ko je videl, kako celo v njegovi čisti, močni proletarski duši delujejo sile, ki ga hočejo ovirati pri izvrševanju njegovega proletarskega poslanstva.

Tovariš Vladimirov je vzel ikono, jo skrbno zvil v papir in pozvonil. Sklenil je, da napne vse zmožnosti svojega razuma in prične odločen boj proti tem temnim silam.

Dežurni je stopil v pisarno.

»Skličite vse v Marxovo sobo!« je zapovedal kratko. »Predaval bom o važnih dnevnih vprašanjih!«

Dežurni je izginil. Tovariš Vladimirov je vzel s stenske police zvezek Marxovih del in pričel čitati po njem. Hotel je črpati moči v delih moža, ki je izrekel besede, katere so bile zanj pravo razodetje: Vera je opij za ljudstvo...

Na obrazih poslušalcev je tokrat ležala neka posebna napetost. Izredno pričakovanje se je izražalo v njih, in — kot se je tovarišu Vladimirovu dozdevalo — tudi neki rahel dvom, s katerim so hoteli že vnaprej sprejeti njegove besede. Urno je stopil na oder in komaj je stal pri govorniškem pultu, je že začel govoriti:

Celoletna naročnina na:
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.— ali mesečno Din 11.—
Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156.— ali mesečno Din 13.—
Jugoslovanska knjižarnica

Tinček in Tonček v Atlantidi

176.

Morska deklica zavihti čarodejno palico

Morska deklica je Tinčka najprej privedla do moža, ki je sedel na trinožnem stolu in je bil uklenjen v debelo verigo. Bil je na eno oko slep, levo nogo pa je imel leseno.

»To je zloglasen morski razbojnik,« je razlagala morska deklica. »Mila kazen bi bila zanj, če bi ga spremenila v divjega prašiča.«

Tinček je zmajal z glavo: »To naj bi bila mila kazen? Hujše kazni si sploh ne morem misliti! Pa čeprav ima mož dokaj kosmato vest, takšne nečloveške kazni vendarle ne zasluži.«

Morska deklica pa se za Tinčkove besede ni zmenila. Doteknila se je ubogega jetnika s svojo čarodejno palico in vzkliknila: »Postani puja!«

In se je morski razbojnik počasi res začel spreminjati v pujsa. Najprej je dobil prašičje noge in rep.

Morski deklica pa se je to pretvarjanje zdelo prepočasno. Ne strpno je zaklicala: »Hitreje, hitreje!«

In ni potekla minuta, že je tudi zgornji život morskega razbojnika dobil prašičjo podobo. A kar je bilo najbolj čudno: leva noga mu je ostala lesena in tudi levo oko je ostalo slepo in zakrito s črno obvezo kot prej.

Vse to je bilo za Tinčka tako čudovito, da ni vedel, ali bi se smejal ali jezil nad trdosrčnostjo morske deklice.

Ubogi morski razbojnik, spremenjen v debelega pujsa, je žalostno zakrutil in očitačo upiral svoje edino oko v Tinčkov smehljajoči se obraz.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski tovarski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu — Pri oglasih reklamnega značaja se računata enokolonjska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Prvovrstno kuharico

za večje gospodinjstvo — sprejmemo. Samo kuharice s prvovrstnimi spretnostmi lahko napravijo pogodbe s prepisi spricelval in referencami v nemškem jeziku in pošljejo upravi gradu Turniš, Ptuj. (b)

Sirarski mojster

za samostoj. vodstvo večjih podružnic za izdelavo emendolskega sira — se išče. Ponudbe z označbo plače poslati na: »Milekarska industrija« Zdenca, Veliki Zdenec. (b)

Prodajalka

popolnoma veščica in izurjena v prodaji čevljev, se takoj sprejme v službo. Prosilke se naprošajo, da pošljejo pismene ponudbe z navedbo starosti, dosežanj zaposlitve in točnega naslova na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Prodajalka čevljev« št. 14891. (b)

Trgovski pomočnik

popolnoma izveščan v manufakturni stroki, dober prodajalec, z znanjem nemščine, se sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ivan Savnik, Kranj. (b)

Mlado pošteno dekle

sprejemem za prodajo sadja v veži. Miklošičeva 14. (b)

Sluga

vojaščin prost, neporočen — se išče za hotel. Spricelvala upravi »Slovenca« Celje pod »Posten«. (b)

Čevljarskega pomočnika

za zbitno delo takoj sprejemem. Franc Plevčak, Celje, Gosposka 9. (b)

Sposobne zastopnike

sprejememo za vsak srez Slovenije, Marjivni zaslužni mesečno lahko do Din 5000. Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje pod »Zasluzek«. (b)

Dva čevljar. pomočnika

za vsakovrstna dela takoj sprejemem. Janko Zorman, Ruše. (b)

Službe iščejo

Lesni manipulant

brezposeln, s 25 letno prakso v lesni trgovini, vešč šumsko-žagarske manipulacije, išče službo manipulant, žagovodje, prejemalca ali nakupovalca lesa. Naslov v vseh posilvalnicah »Slovenca« pod št. 14887. (a)

Pouk

Iščem instrukcijo

prvošolca realne gimnazije za brezplačno stanovanje in zajutrek. Kočar, Stožice 111. (u)

Objave

V četrtek 15. oktobra 1936 ob 11 bo na sodišču v Ljubljani, soba 16 javna sodna dražba

Tornagovih posestev v Ljubljani, ob Poljanski cesti in Strossmayerjevi ulici. Prodajalo se bo: 1. Stara in nova hiša, lopa za fotografija, rastlinjak, stavbišče, vrt itd. Cenilna vrednost 1.565.000 Din, najmanjši ponudek 782.500 Din. — 2. Osem stavbnih parcel ob Strossmayerjevi in Streliški ulici, ki imajo velikost od 485 do 1135 m². Cenilna vrednost od 129.481 Din do 282.329 Din. Najmanjši ponudek od 64.740,50 Din do 141.164,50 Din. Prodajalo se bodo posamezne parcele. (o)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, kuhinjo in pritlikinami oddam za november. Langusova ulica 17 (Mirje). (b)

Petsobno stanovanje

komfortno, celo nadstropje, v Gledališki ulici, pripravnost za zdravnik ali odvjetnika, oddamo za takoj ali s 1. novembrom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14913. (b)

Enosobno stanovanje

oddam za november. Tržaška cesta 24. (b)

Prodamo

Zimske športne srajce

v največji izbiri po najnižjih tovarniških cenah dobite pri »Krekos«, Tavcarjeva ul. 3. (1)

Premog,

drva, ogelje dostavlja na dom

Bartol Anton, Tyrševa 46, telefon 35-40

Gospodinj — Obrtniki

Popolna odprodaja posode, orodja, steklenic i. t. d. in skladšča po zelo nizkih cenah pri

Stanko Florjančič, železnina, Resljeva 3 — nasproti Medicinski (Vhod skoz dvorišče)

Za šolarje

vseh vrst obleke, pumparce, perilo itd. v največji izbiri dobite po ceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. (1)

Šivalni stroj

pogrešljiv, nemški fabrikat, z okroglim čolnicom, ki tudi šika, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. (1)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudim v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Karlo Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (1)

Poceni se prodaja

ca. 35.000 m² jelovih in smrekovih dreves, zrelih za sečo. Les gravitira na Dravo blizu Dravograda. Vprašati pismeno pod 44380 na Publicitas, Zagreb. (1)

MODNO VOLNENO BLAGO

za damske obleke in plašče

SVILA IN VSE DRUGO BLAGO

Velika izbira, nizke cene!

R. MIKLAUC

»pri škofu« LJUBLJANA Lingarjeva ulica Medarska ulica Pred škofijo

Porcelan!

Kavni servisi, 6 oseb, od 75 Din. Moca od 60 Din. Jedilni 26 delni od 250 Din. Jedilni pribor v skatli — garantirano rje prosto — 250 Din. Engela, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Denar

Bančne, kreditne in denarne posle

kupoprodajo vrednostnih papirjev izposojljam najkulantneje takoj v gotovini.

AL. PLANINSEK, Ljubljana — Beethovnova ul. 14/1. — Telefon 35-10.

Obrt

Snežne čevlje in galoše

popravi najboljšo »Express«, brzo-popravljalnica čevljev in galoš, M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. (1)

Družabnika

sprejme dobro vpeljan mizar v Mariboru zaradi razširitve obrata. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Eksistenco«.

SOBE

Priprosta sobica

se odda v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14944. (s)

Opremljeno sobo

z elektriko oddam gospodu. Stranki dveh oseb oddam stanovanje: sobo, kabinet in kuhinjo s pritlikinami, za november. Polakova 17, Ljubljana VII. (s)

Posestva

Naprodaj:

1. Stavbna parcela v Vojniku ob glavni cesti, v izmeri okoli 17.000 m², preko 500 sadnih dreves, kozolet, betonirana gnojilnica. 2. Stavbna parcela v Vojniku poleg meščanske šole, v izmeri okoli 4000 m², preko 60 sadnih dreves. 3. Sadovnjak »Ježe« v Vojniku v izmeri okoli 2500 m² s 65 sadnimi drevesi. Pojasnila pri Hermini Kvas, Vojnik 49. (p)

Ugodna prilika nakupa!

Lepa vila v Poljčanah, blizu kolodvora, s 7 sobami, 2 podstrešni sobi, kopalnica, velika obokana klet, električna razsvetljava, vodovod, cvetlični vrt. I. Prihitiše: enonadstropno, 2 sobi, kuhinja; pritličje: veliko skladišče, garaža, pisarna, pokrita verandna rampa. — II. prihitiše: enonadstropna hiša, dvoje stanovanj po 2 sobi, dve kuhinji itd. Pritličje: skladišče, garaža, posebej velika, z opeko krita pojata, zelenjadni vrt, električna razsvetljava, blizu ribnik, okoli poslopja en in pol orala travnika, stavbni prostor. Vse v dobrem stavbnem stanju, uporabno za vsakovrstne namene, posebno pa za tovarniška podjetja — napredaj skupno ali posamezno. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Ugodna prilika nakupa«. (p)

Širite »Slovenca«!

Hiša s parno pekarno v Kranju naprodaj. Vprašanja upravi »Slovenca« pod »Parna pekarna« št. 14735. (p)

Različne hiše - vile

s hipotekami, event. tudi za same vlozke knjižice, imam ugodno naprodaj. — Pristavec Franjo, Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a, naspr. dram. gledališča.

Posestvo

4 do 10 oralov, s hišo — kupim. Pismene ponudbe: Ravnak Ivo, stanica Zagreb, Sava 3. (p)

Vnajem

Odda se

odvetniška pisarna z inventarjem vred. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14810.

Soba za pisarno

se odda v palači Delavske zbornice v Čopovi ulici. Informacije se daje v knjižgovodstvu zbornice. n

Kupimo

Vsakovrstno

zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Brez posebnega obvestila.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani oče, stari oče in brat, gospod

FRANC PUSTOTNIK

veleposestnik in trgovec v Blagovici

danes, dne 7. oktobra zjutraj, v 66. letu starosti, previden s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Nepozabnega rajnika pospremimo na njegovi zadnji poti v petek, dne 9. oktobra ob pol treh popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice k Sv. Križu v Ljubljani.

Blagovica, dne 7. oktobra 1936.

Zalujoči otroci in ostali sorodniki.

Dne 2. oktobra 1936 je po kratki bolezni umrl v vojni bolnišnici v Skoplju naš ljubljani sin, brat, svak in stric

Jože Reher

vojak 5. baterije 29. art. p. v Bitolju

v najlepši dobi 24 let svojega življenja.

Njegovo truplo smo prepeljali v njegov rojstni kraj in ga bomo položili k večnemu počitku v četrtek, dne 8. oktobra ob devetih dopoldne na pokopališče v Gotovljah.

Lava-Gotovlje, dne 6. oktobra 1936.

Zalujoči oče Jakob Reher, rodbine Škafar iz Gotovelj in Gaberšek z Lave pri Celju.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše ljubljene soproge, drage mame in tete, gospe

Ivane Pretnar

roj. Komatar

trgovke in posestnice v Ljubljani

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Globoko zahvalo izrekamo čč. očetom frančiškankom, posebno pa patru Metodu za tolažilne besede za časa težke bolezni, nadalje častiti sestri usmiljenki iz zavoda Vincentinija za vzorno in skrbno postrežbo za časa bolezni drage nam rajne, nadalje Narodni čitalnici v Šiški za ganljivo petje, deputaciji gasilske čete v Šiški, vsem darovalcem prekrasnih vencev in lepega cvetja, vsem prijateljem in znancem, ki so pismeno ali ustno izrazili sožalje, ter vsem onim, ki so blagopokojno v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1936.

Zalujoči soproga, sinovi, ter ostalo sorodstvo.